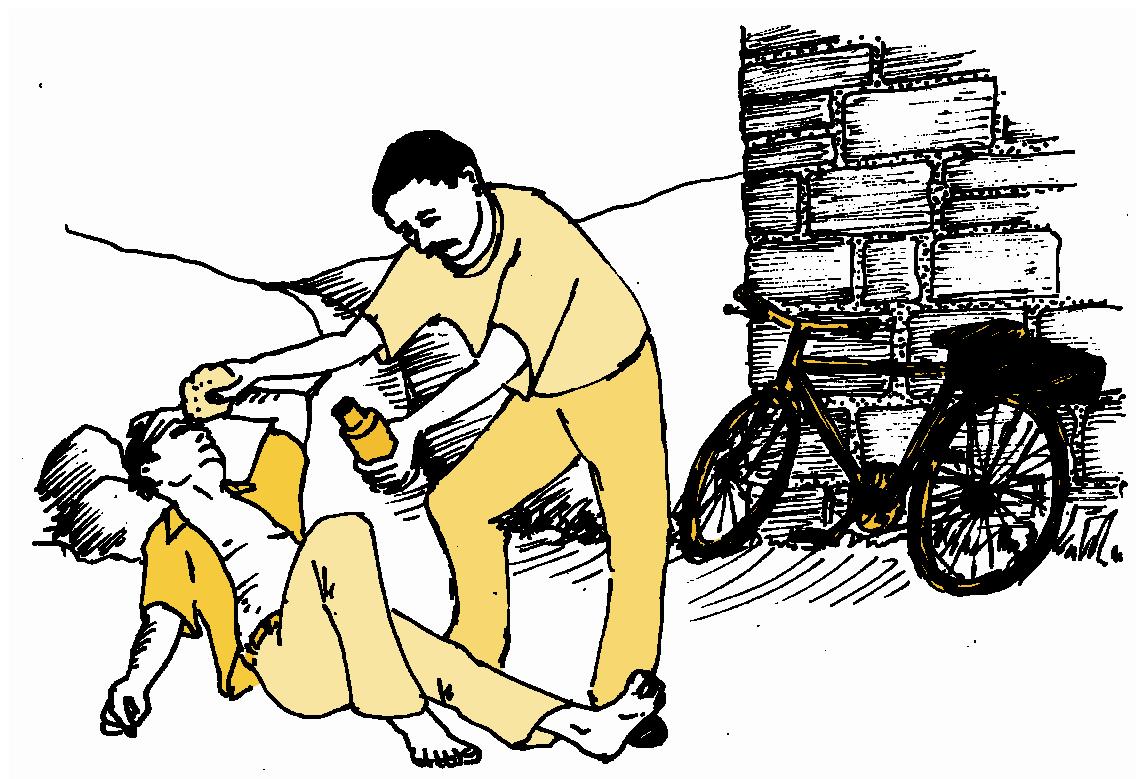
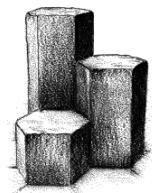

Ki bogini li jaandieli

Partenaires pour Interaction en Langues locales,
Information, Education et RessourceS

MA CILI KAAMA

Bi diani ya tila ntie ne kibuatodi ya niba n sua ke bi pia mi bandima leni ti dugidi ke ban fidi kigobidi a cagibila buona. Yaala nbaa ɣani cie tie ki cogi ti numu lie bi, bi ta taanli kuli, li ya puoli yin ta uyogunu ki boe yin ta ya mayuli yen po hali bonjanla. Li yaa puoli yin taa ya yanjaga n ɣana yeni siiga, a tiama ki tieni ɣan bangi yaala. Li baa ɣana ke yuan gobidi laa cagibila n ya pia li nitaanli findima bangima n tie yaala. Ya tila ntie ne naa ta leni a ya, bi diani na li jaandieli yaaba leni yaaba ngobidi a jaandiena po. Li pundi yaa cogikaani n pia li boeli, ke ti ba fidi ki ta yi tin bangi ti cagili yaaba yaa yogunu, ti go baa fidi ki kuani laa cogi kaani a cagi ciama nni bi leni a cagibila ya taanli n tie li jaandieli yaaba kuli po. Yi go baa la cogi kaantoe ke li yaba ki tie U Tieu maama ki tuugi leni i cogi tiami li buolu po.

Ya ti gobidika ɣan jigi nni mayula tie ki pugini a caga yaaba ti dugidi, ke ban fidi ki soagini leni ban ye ya yema nni. Leni ban pia ya cogi bila ke ban fidi suagi liiga leni ban ye ya yema nni ki kaa guu nii n po todi ma. Li mayuli tie ki moandi ki koani mi banma leni bi bonlaka ciala bi taanti bi nii bi nitaanli nni kuli, ke ban fidi ki biigi ya yankpaagi buoli n ye, ki bogini ki bogini ki dagina li ya tie tiladi bi mo kuba yeni a ya dagidi. Bi mo ki fidi ki lua a ya kan cuani bonluonka moanla. Laa tili ba pugini li jaandieli yaaba li papaali, ban le a bi tuona ɣama, ki go tua todika moanba a jaandiena po. Laa tili pia jagi ɣama yaa nba todi li jaandieli n ba nunlem U Tieu maama cogu po. Li tili ba bangi li jaandi yaaha nba ufidu bi dandanli nni. Li puuni a jaandiena mi nunlema ban ba pugini bi jaandiena maama ɣanba ugbamanu. Yi bale cogi kaani ke li pia mayuli yin lebidi jaga, U Tieu maama cogu nni. Ki bandi ki cengi ni toaba, U Tieu maama cogu len ya buali n ba fiini li boeli n tie laa tili ma yuli. Ki suani leni a cagi bibila ki pa li lenli yua kuli n boe.

LI TILI YANJAGA

- Ki guani le li jaandieli yanjaga li danpali suangun nni
- Ki fidi leni U Tieu tili cogu, ki pugini li jaandieli banma yaali n tie o kpajali, ki go pugini mi mawangima po tie ki todi a tadima bi ye paama nni
- Ki pa li jaandieli gobidikaaba leni li jaandieli yaaba ti dugidi ban fidi gi go pugini bi tuona kani, ya tuonpaana n tie ki todi atadima
- Ki pugini li papaali mi nunle panma nni leni mi bulicin yema n ni leni jaandieli kuli tuona n ni
- Ki pugini li jaandieli tuona u paalu, ki pugini bi gobikaaba li papaali ti tuonsuanbanma n ni ki go kaani a cagi bibila U Tieu maama cogu po

TIN GUDI YA BONLUONKAALA

- Ki pugini bi gobidikaaba dugidi bi findima nni, yaala n tie mi gobidima po leni bi moandili a tuon-paana cilima po
- Ki pugini li jaandieli bandima yaala n tie li kpajala po, mi mawangima leni a tadima todima po
- Ki la ke a jaandieno ki sedi mi bandima puginma po bebe ka, ama ke bi go moa mi kpedima leni mi lebidima po
- Ki la ke a cagibila tieni, ki moa U Tieu maama cogu bandima po ki go tiendi bi taana yogunu kuli
- Ki la ke li jaandieli pia tugin-moanma leni ya tuonsoancaga n ye leno leni lin ye ya nitaanli siiga, ki moko mua a tadima findima po
- Ki la ke a jaandieno pia laafia ki go findi
- Ki la ke mi cengima aniali pugidi leni mi dingima
- Ki la li jaandieli yaaba dugidi puginma, yaala n tie U Tieu n puni b aya paadi, li jaandieli po leni ηanduna yaaba po
- Ki le li jaandieli yaaba moamoan maadu, bi taana siiga leni bi buona nni

MA CILI KAAMA	3
LI JAANDIELI TIE BE ?	6
JESU NUA LI JAANDIELI LEDE ?	8
TI NUA TI JAANDIELI LEDE ?.....	10
KI SOANI U TIENU DIEMA PO.....	12
KI WAANI TI JAANDIELI KPIAGIDI N PUNDI MAAMA	14
SOANI MANI NANI SAMALI NI DANBA	16
MI GOBIDIMA TUONLI FIDU	18
U TIENU N BUA YA GOBIDIKA BUOLU.....	20
BIGOBIDI KAABA YAABI N TUO TINA - CENDI.....	22
KI DOAGIDI BAN BANDI O GOBIDIKA N BAA TUUNI MAAMA	24
A CAGIBILA N PIA YA MAYULI U COGU PO	26
KI BANDI KI YA CENGI TI LIEBA	28
KI FINDI O TODIKA BANMA	30
KI BANDI BI NIBA BONBUAKAALA MOAMOANI	32
KI BOGINI DAGINI TI MA GUANKAAMA	34
KI YA SUAGI LIIGA LENI U DOGU YAABA	36
LI CAGIGOBIDIKAALI TUONA.....	38
KI NOADI MI BANDANMA	40
KI BANGI KI YAA KPEDA	42
TIN BAA BILI YAA SANBILA LI TUONLI N FIDI KI KPEDI	44
KI FIDI KI TUOGI A PAKA.....	46
KI KUBI MI NUNLEMA	48
LI JAANDIE TOGIDI KAALI	50

B1

LI JAANDIELI TIE BE ?

Bi niba boncianla po li jaandieli tie diecianli naani ke li dandanli yaaba taagi. Li dandanli yaaba po li tie ya kaanu ke bi taagi ki baa kpiagi U Tieu. Li baa fidi ki ya tie nilo diegu nni bi cogilieli nni bi li jaandieli nni bi bu tibu tinga. Li jaandieli tie bonli lie: U kaanu leni bi dandantieba. Li fidi moko ki bua yedi jaandienia boncianla taanma yaa n pia dandanyenli ki go pia nunnoali yenma ban kpiagidi maama po. Li go pia moko bundi toama, ya yogunu ke li jaandieli bua ki yedi kilisiti dandanli yaaba kuli.

Jesu den yedi mayenma ke bi kpa bundi ma matie tili nni, ki yedi ke li tie jaandieli (Matiyu 16:18). O den ta laa maama ki bua doagidi ya nitaanli n den daani o: O ηoadikaaba. Bi ηoadikakpiaba den tama ke Jesu den tie kilisiti leni U Tieu bijua wan den ñiani yua hali yogunu. Ban den kpa jesu li dapoanpoanli po leni o fiima bi tinkpiba siiga puoli. Laa ηoadikaaba (yaaba n den gbie leni U Tieu fuoma yua) leni yaaba n den daani jesu kuli den soani tuoncianli yaali n tie li jaandieli cilima po.

LI BOOLI

Be yen cua ti yantiali nni ya yogunu ke; o nilo taa li jaandieli yeli ?

- Pieli tikpiali nni 1 Pieli 2:4-8 bi nandi jesu leni li taanpuuli tanjigi. Li tanpuuli tanjigi pia be mayuli li diemaali nni ? Laa bonla doagidi ti po be yaali n tie jesu sienu li jandieli nni ?
- Cogi mani Matiyu 16:13-18. Jesu bua ki yedi be ?

Ya yogunu ke o maadi ki tua: (N jaandieli) Tiadi mani ke laa yogunu a jaandienka den ye ki tie dieciama bi niba n taagi naankani. Bi dandanpkiaba den taagi yogunuba Jelusalema jaandiecanli nni leni Jufinba jaandienka nni ki baa kpiagi U Tieu; ama bi yabi ki yen taagi bi niba diena nni.

- Jesu wani oba naa maadi diecianli maama, bi jaancagiliba maama. Be yaapo ke Kilisiti ni taanli nua ke laa bonla pia mayuli ki cie ? Ti puuni be ya mayuli; ti dieciama leni ti jaancaga ?
- Cogi mani Jan 17:20-23. Mi taanyenma den pia mayuli boncianla Jesu po. A jaancaga leni a taancaga yaa taani ki tie li jaandieli naani bi taagi ki tuuni, maama n pia u paalu, leni mi taanyenma bi ? Mi taanyenma nni ? Ti baa fidi ki janbi be ki pugini ? Laa bonla baa cuani be li jaandieli siedo po ?

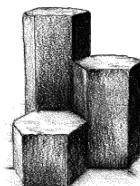
B2

JESU NUA LI JAANDIELI LEDE ?

O tuonli cilima, Jesu den cogi jaandie yenli nni, ti gbanunyenga ke bi ñani ga Esayi tili nni 61:1-2. Laa tigban nunga doagidi o candanbaalo, tuona n ba ya tie ya. Lan tie o laabaali ñamo wangima, ki faabi a kpaada, ki nuadi a juama, ki cuani mi teginma ban wangi yaaba fala po. Jesu den doagidi ki waana ke laa sawali puama kua, kelima o cuama po.

O laabaalijamo tila nni ti baa fidji ki cogi ki le Jesu n den soani o tuonli maama. O yen ca i dociamini ni leni i tinkundogi nni ki taagi leni bi niba, ki kuandi O yama yaala n tie bipo tiladi. O den paagidi niba boncianla ki go den faabidi cicibiada n den die yaaba. O den wangi bi patieba ban tiendi yaala ke laa tiegi bani palalie danba. O den wang U Tienu diema laabaalijamo. O den soani ojoadikaaba ke ban mo n tieni yeni, baa den kubi liba kuli li sancenli po, baa den ba bangicianma li tuonli po.

Jesu den ta u yogunu boncianla
leni o piiga n ñoadikaliediba, ki
bangi ba, ki bogini ba ban baa
ye maama ki ñoa o fuuli. O den
puni ba yaala n dagidi ke ban
suagi liiga leni li tuonli ki tinga
nni. Jesu mayedikaama o
ñoadikaaba po (Matiyu 10 leni
28) den tie: « gedi mani ki mon
ban tieni yeni » Jesu n ña ti leni
ya muali tie yenma: ki boagidi
jesu tuonbuoli yaaba n bua, ki
go ban gi bi niba wan bili bipo
yaala, ki go tieni bi ñoadikaaba.

LI BOOLI

- Ku maasuagu nni leni li ŋandunli nni, li jaandieli mayucianli tie be bi niba nuni po ?
- Ti jaandieli tuonli mayuli cianli tie be. O ya nuni po ?
- Cogi mani Luka 4:14-21 leni Matiyu 9:35-10:1. Boe mani ki kpaagi ki le Jesu n cua ki tieni yaala.
  - Ti mo ya yogunu ne, Jesu n yedi yaala bonyenli yenla bua ki bangi be tinba li dandanli yaaba ?
  - Jesu den tieni lede yo ke o mayedikaama doagidi o tuona nni.
  - Jesu n tieni maama nani li tie yenma leni ti mo n kpaagidi maama ke li jaandieli baa tiendi ?
Li ya tie yeni, beepo ?
- Ti mo ya jaandieli baa tieni lede ki doagidi Utieno moamoani bi ŋoadikaaba po leni ti yucela po ?
- Li jaandieli pia be ya sanbijama yo ki ba tagini, ke ti nitaanli ba le ki mo n ya bua ki togidi ? Ti ba tieni lede ki ya tie bontogidika moanla bi po ?

B3

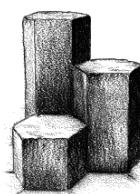
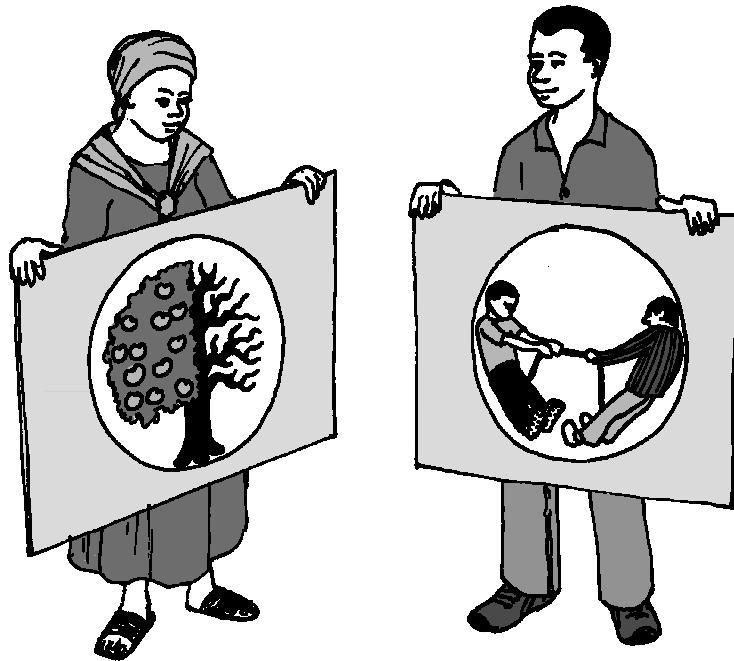
TI NUA TI JAANDIELI LEDE ?

Ti baa soani leni a cogi bila ki kpaagi le tin sua ti jaandieli maama. Tin diani la lan ya tie maalima, bi nannanli. Li boncencenli tugu ni nni tin diani la ku tigbanciangu po. Tin doagidi ki waani tin tieni yaala ki go bundi a nannana n bua ki yedi yaala. Yi baa fidi doagidi yi jaandieli sienu moko ku jeligu nni.

Ti jaandieli yema (li fuoma) siigi tin ye ya nitaanli siiga yema bonla boncianla nni ; leni ya bonti ka buoli n yabi. Bontianla doagidi, bon tianla mo da baa wuo, lan tie ya dogi nni ke baa bua ki gbadi Kilisiti maama. Laa bonla cuoni leni yaala tie mi todima a yiama po, a cogidiena leni a lotodiena goandima nni, bi mo a taana leni bi batieba. Tin kpaagi yaala n tie a nitaana kuli po, ke laa tie ti jaandieli yaaba bebe po ka. Cagili kuli baa kpaagi ki waani li jaandieli n bundi yaala.

Leni u tidiamuanu yin tieni li boncencenli ki lindi li jaandieli. Tin go tieni leni i piemi ke i ñani li boncencenli nni ki baa waani lan pia ya fidu li nitaanli po. Tieni mani i piemi yii n juagi yin waani lan pia u fidu ki cie maama, ki waani piemu kuli leni u yeli.

Tin tieni mi maalima lan
waani lan baa fidi ki cuani
ya fidu. Doagidi mani ki
waani ya laabaali n ye ti
gbangu kuli po. Ki ta u
yogunu bonjanla ki boe yin
la yaala po.

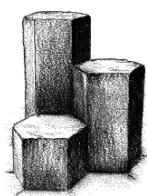
LI BOOLI

- Ti yaa baa kpaagi leni ya nannana n tieni bi niba nuni po, ti naani leni be jaandiebuolu yo ?
- Ti jaandieli pia be tuginme leni ya caga n lindi ki gaani li, li nitaanli nni ? Ti ba tieni lede ki ya mangidi mi tuginma leni ya caga n ye li nitaanli nni ?
- Cogi mani Matiyu 5:13. Mi yaama baa fidi kubi mi jiema man da biidi. Mi mangidi mi jiema moko.
  - Be yaa po ke Jesu doagidi ki waani ke Kilisiti yaaba tie mi yaama nanduna po ?
  - Ti baa tieni lede ki ya tie nani mi yaama yeni ?
  - Ti baa tieni lede ki luo mi yaama n pia ya manu ?
- Cogi mani Matiyu 5:14-16. Ti yenma yendi lede ya niba n gaani ki lindi ti ?
  - Naani yogunuba ti yen fidi ki wuoni laa yenma bi ?
  - Ti baa tieni lede ki go yendi ki pugini ?
- Be n tie ti jaandieli muana leni li bonbuakaala, tin baa tuuni ya ti jaandiena, tugu nni leni niinpo ? Tin ye ya yogunu po ti tuogidi a le ?
- Naani yi bani ya paka n baa fidi ti cuani a koana, bi mo ke u taayieno kan ya ye li jaandieli nni ?
Ti baa tieni lede lan janbi ?
- Ti nua ke be muana n baa yuandi ki cua ti jaandiena po ?

KI SOANI U TIENU DIEMA PO

Jesu den doagi ki waani cain o maama nni leni o tuona nni ki soani U Tieu diema po laa tie ki maadi U Tieu maama bebe ka. O tagu leni o bangima nni, o mia ti tin da doagidi ti dugidi ti maama nni bebe ka ama tin doagidi ti ki yaa todii a tadima, a yiama leni yaaba n ye fala nni kelima mi kaa teginma po.

Laa dagidi tin yaa ye li jaandieli nni ki wangi o laabaalijamo ki pia li dandanli ke bi niba baa cua ki cengi ma. Jesu bua ke tin gedi ti diedi nni, idociami nni leni a dobila nni ki waani olaabaalijamo ama ki « nan yaa tie la laabaalijamo » Bi ɻoadikaaba siiga tianba ki den pia bancianma, bi den tie jankpaanba leni yaaba n den tuuni bi nii tuona. Jesu ki den bangi bangiciama ka ke ban fidi ki bandi bi niba paka. Oden bangi yaaba n den pia ti dugidi ke ban fidi ki suagi leni o tuona, yaa niba n guu U Tieu diema cuama ki tinga po. Jesu tagu leni o bangima nni o den puni o ɻoadi kaaba mi yan fuoma. Li yaa puoli oden soani ba ban yaa ban wangi o laabaalijamo, o den mia ba ke ban daa taa jiema, ligi bi tuonsoantiadi. Li tie yenma dinla, Jesu yaaba baa fidi ki doagidi bi fuojanma ki lingi bi nitaana yema lebidima.

LI BOOLI

- Cogi mani Jaka 2:14-17.

Boe mani tin baa tieni maama ki doagidi ti dugidi ti tuona nni leni mi nijjiigbadima nni.

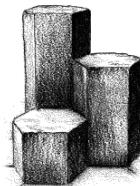
  - Be n tie bi niba po tiladi bi bonbuakaala nni tin cogi naani kani ?
  - Laa bangima mia tin tieni be yo ti niligu po ?
- Cogi mani Maka 6:7-13. Boe mani naani Jesu n den bogini ojoadikaaba maama ki nan yuandi ki soani ba naani n foagi.
  - Wan cili ki soani ba naani n foagi naani bi ηoadikaaba den bani Cain moamoani Jesu n tie yua ? Naani bi den bani wan tie yua moamoani ?
  - Jesu den bogini ojoadikaaba lede yo laa tuonli po ?
  - Bi den bua mi laa todime ?
  - Yi tama be yaa po yo ke Jesu den soani ojoadikaaba nibilielie ?
- Yaala n tie li jaandieli tuona po, naani ti yen taa u yogunu leni mi buamoanma, ki nan yuandi ki bogini bonjanla ? Naani laa bonla pia mayuli ?
  - Ki juodi ki cua taanli nni ba cuani be paka yo ? Ti jaandieli ba tieni lede li yaa tie ya niba n tie luoda bi ki pia joagindi bi mo ki maadi mabuoto, yaa cili ki kpendi li jaandieli nni, ti baa gaa bi cangu lede ? U laa nibuolu n baa fidi ki cuani ti po iyanbani, li yaa tie ke bi bua ki yaa taagi leni ti I jaandi nni leni U Tieu kpiagidi nni ?
- Naani tin maani ki jaandi ti jaandieli nni maama ti fidi ki gaa caano wan fidi ki taani leni ti mi jaanma nni hali tin baa fidi ki gaa o cangu ηâma, ki nango todi o. Ti baa tieni lede yo ki gaa a luoda leni yaaba yaa maasuagu n ki taa leni ti ? Ki moa leni a paka.
- Yogunnuba, tinba Jesu yaaba ti kpaagi ki bandi yaa niba n gaani ki lindi ti yaa fala n daa maama. Ti yen tama ke ti bani ki gbeni ama ti naa pia mi banma ke li dagidi. Tin kpaagi mani, naani, Jesu yaaba siiga ti yen tia yaaba n ye paki moanli nni po, naani bi fidi ki yaa pia yaa nilo n moa ki caa mi kuuma nni (nani sida daano) bi biga yua tie tadimo, bi yua n tuuni boncianla, ma sindieu nni, u kuanu nni, bi yaaba n dua i sankuni. Naani tin tie cagili yeni: tin kpaagi mani, laa niba n baa fidi ki bandi yaa moani leni yaa fala yi baa fidi ki mia yaa nilo n ye leni laa fala buolu nni n fidi ki cua ki waani yi. Ben tua yi po bangima bi yema nni bi bonbuakaala nni ? Ti baa fidi ki guani bi po lede ?

KI WAANI TI JAANDIELI KPIAGIDI N PUNDI MAAMA

Jesu den laadi yogununba bi tianba ke baa pia maama ba, bi tianba ke bi luo; tianba mo ke baa kua cogu. O den yen paagi ba ki go bua ba leni bi tuonbiadi. O den yen baadi bi suginma leni bi bon buakaala yaa n tugi bi po mayuli. Yaala n pia li pakili ki cie tie ke o den pia bi po ti dugidi, bani leni bi lieba ban fidi ki soani o tuona. Li baa kuli ki lebidi yaala n cie bina tudolie (2000). Baa ke tii soani nani jesu n bua maama, o baa pia ti po ti dugidi ke ti baa fidi ki soani opo o tuonli. Ki bandi o buama bi po. O pagidi leni o dugidi; li baa todi tin lebidi ti noanlima ti yula po leni nitoaba yaaba n gaani ki lindi ti po.

Li jaandieli tuona tie a ne: Ki suagi liiga leni Jesu tuonli, ki ya wangi o laabaaljamo, ki bangiba ban gbadu U Tienu tili maama, kaa tuuni taanyenma tuona. Jesu baa ye ti siiga leni o fuoma yua paa lu. Li jaandieli pia ya tuonli oba ki ba soani. Ti tie tondiba mi findima po U Tienu n gagidi yaaba ke bi tuuni o sela, qanduna yaaba kelima bi bua.

Yaa yogunu ke li pia taanyenma, li yen pia u fidu boncianba, ki fidi ki taani ki faadi leni U Tienu n puni yua kuli ya paabuolu. Li jaandieli pia fiduyendu, ki fidi ki teni ku niligu n lebidi, ki go todi o todima. Li jaandieli liiga yaaba baa doagidi ki waani yaaba npia mi piama leni u fidu. Diema boncianla nni cagi buoli kuli.

LI BOOLI

- Ti jaandieli baa fidi ki todi be yaa todi buolu li li jaandieli yaaba po leni yaa niba n gaani ki lindi ti ?
- Nani li jaandieli yaaba kuli nua ke bi jigini ba ki go gaani bi cangu yenma bii ? Li yaa tie yeni be ya po ? Ti baa tieni lede yo ki fidi ki lebidi laa bonla ?
- Cogi mani 1 Kolinta 12:4-30.
  - Ti kuli yendiyendo tie u laa gbananbuolu yo ti gbanandi nni ? Be yaa po laa bonla ?
  - Ti gbannandi taani ki tuuni lede yo ke li pia ubgamanu ? Laa bonla bundi be li jaandieli yema po. Tin cogi yaa ti daano kani ti baa be ya tundi yo ?
- Li taanli yogunu li jaandieli nni, tin biigi yaa nananli n tie ne ke li pia mayuli. Mia mani bi niba n fi ki sedi, li yaa tie ke bi gbadu ke li tuonli ye ke bi fidi ki cuani bi todima. (Ki tuuni bi nii ki todi) Tin buali yaa buali n tie ne:
  - ŋme n bani ki gbi ti buodi ?
  - ŋme n bani ki maadi leni bi niba ?
  - ŋme n bani ki tieni mi jejanma ?
  - ŋme n baa fidi ki tugia a tugikpiaga ?
  - ŋme n bani ki maa a diena, bi ki ŋanbi ŋa ?
- Yaa buali n tie na tie ki bandi yaaba n pia i paabuolibuoli leni yaaba ya banma n dagidi ki baa fidi ki todi ki tiadi bi niba ke yua kuli pia i paabuolibuoli bi ban pia yaa banma, ki baa fidi ki taa laa ki todi o lieba.
- Ti jaandieli pugidi ti dugidi, leni i paabuoli o niba kuli po bii ? Ti baa tieni lede ki fidi ki soani ki cie ?

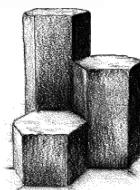
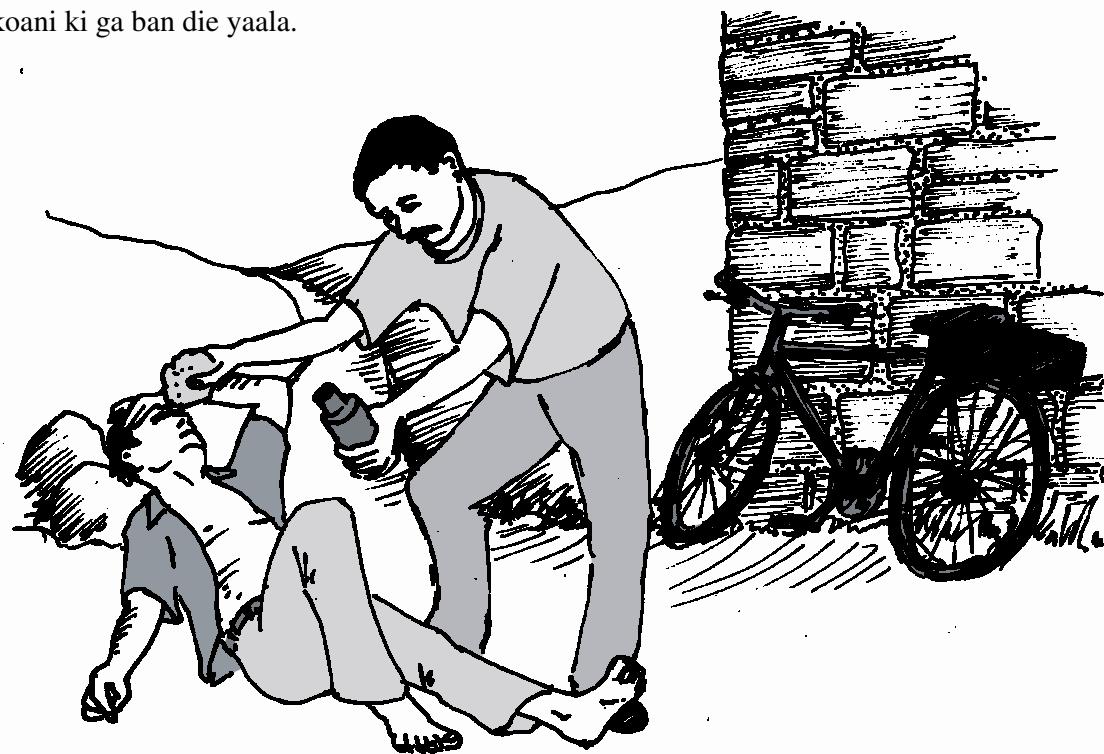
SOANI MANI NANI SAMALI NIJANBA

Jesu den pia mi ninñingbadima bi nisaaliba po leni bi bonbuakaala kuli po, ki taani leni a waba, a yiama, yaaba kaa bani liba leni yaaba n laadi fala leni mi teginma ñinñuunu. A jaandieno moko baa pia mi taanma yantiali yi todibuoli kuli po. Ti jaandieli baa fidi ki ya pia ku tadingu i ligi kani, ama ki pia ya niba n puni bi yula i jaandi po ki go baa fidi waani bi buama bi lieba po.

Nani samali nijamo, Jesu yaaba kuli baa bogini ki ya pia mi todima bi lieba po, lan tie yua kuli. Mi todima leni mi mayuli kuli kan fidi cedi ke ti kan naabi ti yula po. Ti ninni yendo yendo kuli baa fidi kiba ki cuani mi gaagidijanma o lielo miali yenma nni.

Nani a kpe puona, a kpienbila leni a tadima, ti baa tuodi ki bandi bi bonbuakaala bi diedi nni. Li jaandieli baa moandi ki ya paagidi li balidanba pala leni bi caga tuona, n ya todi ti leni mi ñinjanma, ti laafialo po leni ti fandima po. Ki ya todi bi niba u cogu nni ban fidi ki pugini bi dugidi. Mi daama n diedi ya nipanba bi ya niba n kuadi bi gbanandi kelima mi ligibuama po, baa fidi le ya caga n boe, ki go pia mi todima ke mi pia mayuli gi todi ba ban bandi ban ye ya yieno nni.

Ya niba n laadi fala yaala n tie mi teginma ñinñuunu, yaala n tie mu tinmu baama po, ban manbidi yaaba bi tuona nni, li jaandieli baa fidi lingi ya tundikaaba n bani ki todi yaaba n k pia i ligi ban koani ki ga ban die yaala.

LI BOOLI

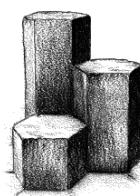
- Cogi mani Luka 10:25-37. Dme n tie ti lieba ti nitaanli nni ? Be n tie bi bonbuakaala ? Jesu bangi ti tin ya bua ti lieba lede ?
- A le muana ke ti baa tuogi ḥa ke ḥa tie tiladi kelima ti bua ki ya pia mi buama ti lieba po ? Ti baa tieni lede ki yaa todi ti yaba ki fidi ki paadi a paka ?
- Ti fandima baa fidi ki cedi li bonla n ya pa tipo, li ya tie ke ti baa nagidi a cagitiama ya ke tii da bina leni fandima, kaa go taa buolu bi mo leni yaaba n tadi ki luo boncianla ? Ti baa tieni lede ki fidi paadi laa paka buoli ? Ti baa tieni lede ki todi ti bila ban fandi ki yaa pia mi gbadima leni i nibuoli kuli ?
- I jaandi ya niinni, U Tieu baa fidi ki pa ti mia yanfuoma leni mi bandima bonli boncianli nni. Ti baa fidi bandi lede ke laa tundi ḥa U Tieu kani bi mo ke li tie tinba tiba ya yankpaaga ?
- Ti baa pia be paabu leni be piama ki pugidi ke li tie tin bua yaala ke li baa fidi ki todi ti tin todi bi niba ?
- Ti baa fidi ki cuani be ya gagidime ya niba n ye ti nitaanli nni miali yema po, ki todi ba ban ba bangimoanma bi mo ki da mia todima leni a bandiciama yaaba ya cuama n pia i ligiciami ?

MI GOBIDIMA TUONLI FIDU

Yogunuba bi niba lingi ya godikaaba n pia u paalu, mi piama leni mi mabanma. Bi tuonli tie ban ta ya jaga n tie bi niba kuli po leni ya jaga n pa ki baa fidi ki go cuani li paki li. Ya godidikaaba n baa fidi ki doagidi bi nunlema nitoaba po ke li tiegi ki pia mayuli bi niba yaaba n gobidi leni li bali, buoli buoli: Ya gobidikaaba n gobidi leni li bali yaaba n lingi, leni yaaba n tie bontogidikaala toaba po.

Li pundi bi gobidikaaba n bandi ban baa ye maama. Li pundi ban todii nitoaba bi mo n tua bontogidikanjanla. Kelima bi moko ye mi tulinma nni leni a paka nni nani li qandunli niba kuli. Ti sua yogunuba ke bi gobidikaaba tie nani bi coagi, ke bi diani ba li tuonli, ke li pendi bi fidu, ke bi kan fidi ki tieni lebidimaba kuli ke li pia mayuli. Bi nitianba kua mi tulinma nni kelima li bali lingima po, I buli qoadima, mi ligibuama, bi mi conconma buoli kuli.

Ki suani li bali tuonli leni
 mi yanfuoma tie bonyenla,
 yaala n pa ki cie a paka nni
 ti ya yogunu ne. Ti ya
 cengi i laabaali ya yogunu
 ti yen gbadi bi niba n
 jugini bi bali maama. Bi
 gobidikanjanba baa fidi ki
 waani bi niba n baa suagi
 liiga maama, ke laa tie li
 jaandieli nni bebe ka ama
 li nitaanli nni moko.

LI BOOLI

- Waani ya gobidikaaba n tie bontogidikaala ke ti baa fidi ki coadi ba ? Bee n tie bontogidikaala bi niinni tipo ?
- Naani ti bani ya gobidikaaba n coagi, ke bi diani ba li tuonli ke li cie bi fidu ? Naani bi pia ya fidu n baa fidi ki cuani mi lebidijanma ?
- Li laa sanbile ke ti yaa miali yenma baa fidi ki todi li jaandieli ?
- Bee jalibu n baa fidi ki ba li nitaanli li ya tie ke bi gobidikaaba naa ye ya yema n tie bontogidikanla ?
- Bi den tulini Jesu moko. Cogi mani Luka 22:39-46. Yin boe ki le wan den tieni maama ki fidi ki paadi.
- Cogi mani Maka 10:35-45.
  - Jesu yaapo, yaaba n gobidi ti baa ya pia be yaa tagu ?
  - Jesu lingi be ya gobidika – buolu ?
  - Bi baa pia bee tagu buolu ke li pia paadima leni mi diema gobidikaaba ?
- Kpaagi ki le Jesu n den suani ya tuonbuoli yaaba n den ye leni o siiga.
- Naani gobidikanjanba kii ye ti mo ya yogunu ne ?

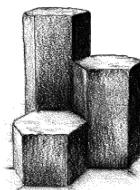
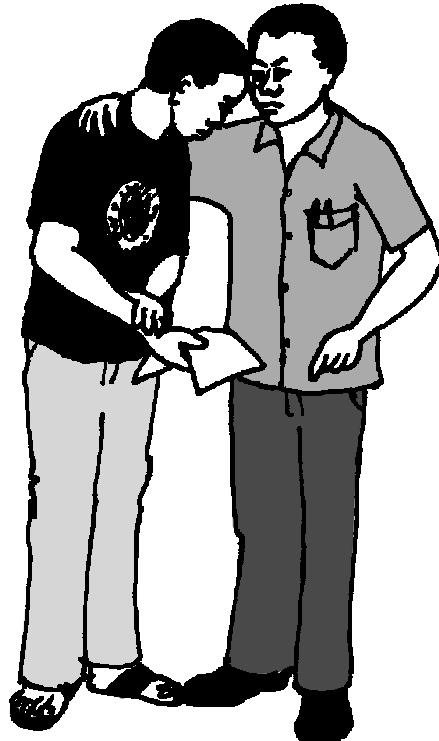
U TIENU N BUA YA GOBIDIKA BUOLU

Ti baa fidji ki cogi U Tieu tili nni bontogidikaala boncianla U Tieu n puni o gobidikaaba yaama o niba po. Jesu tie ya nannanli njani bi gobidikaaba kuli po. Li njandunli nni bado ba kuli sugini ki ba wan pia ya paaciamu; ya yanfuociamu; leni ya banciamu. Ba yeni o tuonli den tie ki ya todi ki go paagidi bi niba pala. U Tieu gobidima leni a muana paadima n tie o bangina tanpuuli. Jesu n den kubi o bali maama pia tipo mi bangima boncianla. U Tieu nigagidikaaba siiga pia yaaba n den tua bontogidikaala bi nisalieba po. Nani: Musa; Josefi, Nehemi leni Daniel. Pakili kuli pia lan bua ya banma buoli o gobidika po: Li boginli, mi yanfuoma, li yumiinli u paalu leni mi nunlema.

Jesu den pia ya banma leni ya gbadima n ñoa U Tieu maama po. Yogenuba o yen taani laa banma ki bua ki doagidi o bangima n pia ya mayuli ki guani ya buali n pia ku madiagu. O den yen taani u yogunu boncianla i jaandi po ki go den ye leni U Tieu gobidima wan tiendi yaala kuli nni.

Jesu den paadi mi tulinma buoli kuli. U Tieu nigobidikaaba yenma yenma, yen gballi ama bi kuli bi den pia mi tuginmoama leni U Tieu ke li njoadi leni i jaandi leni U Tieu tili bangima leni O Fuoma Yua gobidima. Ba ke bi yen tudi, U Tieu wan yen doagidi bipo o juunli yogunu kuli ki puuni ba sugili.

U Tieu nibagobidikaaba den pia ya tugili n tie ki gobidi, ki go bangi nitoaba mi gobidima saala po. Ti ya ta li nannanli, Jesu den ta u yogunu boncianla ki ye leni o piiga n njoadikalediba. Daniel den pia danlinba ta. Josefi leni Nehemi den tie yaaba n bani li boginli bonjanla.

LI BOOLI

- Li go pia be gobidikaabe ke ti baa fidi ki le U Tieu tili nni ke bi tie bontogidikaala ni toaba po ? Nani li nannanli: Musa, Mi Ņama tili nni diani 3, diani 4:1-17 leni diani 17. Danieli, Danieli tili nni 6, be ye bi niini ki tie tipo bontogidikaala ? U Tieu gbieni ba leni o paalu ki pundi hali le, ki go yini ba ban suani opo ?
- Jesu tie be bontogidikale ke li dagidi Kilisiti nigobidikaaba po ? Coadi mani Jesu n den doagidi ke o pia ya tagijami kuli mi gobidima po.
- Cogi mani 1 Sam 16:7. U Tieu yedi ke o yen noanli be, o ya gandi o gobidika ? Laa bonla bua ki doagidi be tinba yaapo ?
- Cogi ya diani n ȇua ne, Mi Ņama tili 3:11; Bi Bujiaba tili 6:15; 1 Sam 9:21; 1 Bi Badiba 3:7 leni Jelemi tili 1:6.
  - Tin cogi ya ti damba kuli ya niinni, U Tieu gandi be ya nibuoli ke ban tua bi gobidikaaba ?
  - Bi den tieni lede ?
  - Moala tin ye ya yogunnu ne, naani ti baa fidi ki ba laa gobidika buolu ?
- Ti gobidikaaba tuuni lede ki go pagidi bi lieba pala ?
- Ðme n taandi a jaga ti jandieli nni ? Li jandieli yaaba kuani bi nii lede i jaandi nni leni liiga yaaba todima po ?
- Tieni mani ya nannanli n doagidi ya tuoncaga n ye li jaandieli nni. Ti puuni bi niba lede u sanu, ban suani bi ban gobidi ?
- Naani a sanbila ye liiga yaaba po ban ya kadi tonma tonma ? Laa taanbuolu baa fidi lede ki pugini li yankuali bi tuonsoanba po, ban ya boagidi leni yaba, ban pia ya paka, ke li yegi leni li tuonli ? Naani laa bonla baa fidi ki tigini liiga yaaba ban ya kubi li tuonli nani lan pundi maama ?

B9

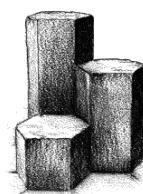
BIGOBIDI KAABA YAABI N TUO TINA - CENDI

Dali ke Jesu daa cili o tuonli, U Tienu fuoma yua den gedini o mi fanpienma nni. Lanwani o den fidi ki ta o yogunu ki kpaagi, o puogili po, bi den tulino, ke wan waani o paciamu, ama o den gandi ki tua ya gobidika n tuo ti nacendi.

Jesu naa den li lingi mi piama bi dieñangu, o puni o miali, ki ba suani ki fuoni yaabi n sieni. Ba ke ñuadi kaaba den tudi boncianla ki biidi o pali, o den li baa ki paagidi bi pala, ki todi ba, ki tiginiba, ban ya bigidi biyula. Wani n tie tipo ya bontogidi kaala n pundi ki dadi ti yantiana ki cedi tin kpaagi, ki go teni yaaba kuli n tie gobidikaaba n ya bua ki pundi lankani.

Ya tuonsomba n tuo tinacendi yen teni bi lieba ya ñantaadi n kpa cua liiga, ki go cengi yua kuli n nua yaala. Lijandieli nni bi nitianba, nani anikpela, bipuoba bi a bila, ba fidi ki ya pia pakili, ki nan kan fidi ki doagidi bi yantiali n nua maama. Li pundi ban ga bonjanla, bi paabu leni ban nua maama li jandieli yema nni. Yeni a jaga

taama baa tie yuakuli n tuo ya, ke li
jandieli niba baa tuo ki juogi li po.

LI BOOLI

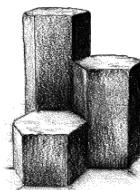
- Ti ba tieni lede ki ɻuadi Jesu bontogidikaala, yaala n tie tin baa ya tuuni maama ti lieba po ? Be ya po ke laa bonla ba fidi ki ya pa yaaba n tie gobidikaaba po ?
- Cogi mani Jan 13:1-17. Yi ba le Jesu n waani ke o gobidi kaaba baa tie maama.
  - Be ya gobidikabuolu yo, ke Jesu maadi o maama ?
  - Ti ya bi tie o ɻoadi kaaba siiga yendo, li bi baa tie ti po lede tin ba taani ki je leno ya yogunu ?
  - Jesu tuonli ya niinni, ti maguankaama bi ba tie be ?
  - Ne canba, Jesu n maadi ya gobidi kaa ye, tagu baa ya tie lede ?
- Mia mani bi niba ban ɻuudi bi lieba taana. Boe mani ki le yua n ɻuudi olielo taana lan tie opo maama. Boe mani ki le ban ɻuudi yua ya taana, lan tie o po maama. Laa bonla bangi ti be, yaali n tie o gobidikoa puogili po ?
- Ki tua gobidika naa tie faala, naani ti todi ki go jaandi ti liigi yaaba po, nani lampundi tin ya tiendi maama ? Ti go ba tieni lede ki fidi ki todi ki paagi ti liiga yaaba pala ?
- Cogi mani 1 Kolinta 3:18-20. Yogunu boncianla, li ba fidi ki ya pa bigobidikaaba po, bi yaaba n pia li bali sieni n tuo ki tua nani tini fandi, ki cedi n tuaba n tugi a tuona yuli. Jesu bontogidi-kaala moa leni ti yantiana lede yaala n tie tin nua ke o gobidikoa puogili n tie yaala.

KI DOAGIDI BAN BANDI O GOBIDIKA N BAA TUUNI MAAMA

Jesu yaaba gobidikajanba lingi ban gobidi yaaba ki paagi bi pala ban kpeli bi yucela po, ki doagidi bi dandanli a tuona nni. Yogununba Jesu yaaba gobikaaba yaaba n fidi ki cie tie yaaba n taani u yogunu ki kpaagi, ki todi, ki lingi nitoaba ki boagidi leni yaba bi tuga.

Li pia mayuli ki todi kigo tieni bangima bi gobidikacanba po lan tie yaala kuli nni leni li jaandieli caga nni. Li pundi bi gobidikaaba n ta u yogunu ki todi bi lieba ban bandi ban tuuni bi bali maama. Li pundi ban dugi nitoaba n pia ya paabu po. Ki go tuo ki boagidi ban pia ya puogili leni laa niba. Li pundi ban ta u yogunu leni i jaandi mi bangima po leni yaaba n tie bi tuonsuanpanba po, ki nan bili ti yama nni ke bani yaaba n yuandi baa fidi ki tudi. Lanwani li pundi ban bangi ki pugini li juunli bi sugili paabu leni bi papaali, ke laa niba n bandi bi tagili ki suagi liiga.

A jaandiena kuli pia ya niba n pia mi gobidima paabu ama ke mi bandima poadi bi po ke baa go dugi bi yucela po. Li pundi ki bandi ban pia ya paabu ki da tama, ki paagi bi pala ban puogi ba ya tuona ki bandi ban ba ya yumanli li tuonli nni. Li pundi ku maasuagu yantiana li bontianla po n baa mi lebidima yaala n tie li bali po, ki ηoadi leni U Tieu tili bangima, nani yaala n tuugi leni bi puoba ku diegu gobidima leni li bali gobidima po, moko n ηoadi U Tieu tili bangima.

LI BOOLI

- Naani o gobidika paabu tie wan baa doagidi ya paabu bi li tie U Tieu yiinu yo ?
  - Cogi mani 1 Pieli 5:1-4. Coadi bi gobidikanjanba n baa pia ya tagu laa dianu nni.
  - Cogi mani 1 Timote 3:1-13.
- Polo maadi li jaandieli gobidikaaba tagi laa yogunu yema po.
- Coadi polo n maadi ya tagi.
  - Yi le n tie li dandanli yaaba n baa fidi ki boagidi yi ?
  - Ti ya yogununu yema naani laa tagi fidi ki ya ye bi puoba siiga ke li tie mi gobidima paabu ?
- Ti ya jaandieli nni ti gandi tin puogidi ya niba li tuonli lede yo ? Bee pabuolu, leni be bontienka buolu yo, bi mi laa banma n tie tiladi ?
  - Ya niba n tugi li yuli ki gobidi bi lieba, naani bi bua bangijanma, ki bandi ki cogi leni ki diani ?
  - Naani li tie tiladi lan ya tie jaba bi nikpela bebe ?
  - Naani o baa tie gobidika hali o miali banlu ? Kpaagi mani ki le ya yema n den kali ke bi gobidikaala den kali mi gobidima po ki nan kpeligi. Ti baa tieni lede ki bandi ki biigi ti tuonli ki bandi tin baa ḥa u kaanu nitoaba po ya yogunu ? Ti baa tieni lede ki bogini nitoaba ban ga bi gobidikaaba kaanu ?
  - Naani bi gobidikanjanba pundi ki ba bangikaanma ? Li ya tie yeni, mi le ?

A CAGIBILA N PIA YA MAYULI U COGU PO

Bi wangi yogunuba lan pia ya fuoma tin bangi U Tienu tili maama leni yaaba n maadi ma li jaandieli nni. Ama li ba fidi moko ki yaa ɣani boncianla tin bandi U Tienu maama tili leni a cagibila. U Tienu naa bua bandicianma ka ke ban todi ti tin ga o maama n bua ki yedi yaala. Bi niba boncianla yaa taani ki bangi U Tienu tili kelima bi bandi I moamoani leni man pia ya lebidima bi miana yema nni; bi baa pia o fidu ban jagi yaala kuli po.

Li yaa tie nibiluoba (6) bi piiga n nibi lie (12) caga taagi yogunu kuli ki cogi ki go boe U Tienu maami nni, laa niba kan fidi ki kan tua U Tienu ɣoadikaaba. Ya yogunu kuli ke bi niba kpedi ki pia mi tuginma leni biyaba, bi ba fidi ki ya taa ki jaandi, ki boe yaala n tie bi paaga ya ni nini ki ya baadi I tundi leni danlinba. Yogenuba li tie a cagi bila ya ni nni ke ti ba fidi ki bandi ya niba n pia liiga yaaba pamoanbu.

Bi niba kuli bua ke bi lieba n yaa pia mi buama bi po, moko ki yaa pagi U Tienu n puni ba ya paabu leni ya banma. Gi yaa ye o cogu cagibila siiga nni. Li fidi ki todi bi niba ban bandi ke bi ye dieciangu nni ke ku tie li jaandieli. Li tuonli pia mayuli boncianla kilisiti nitaanciamma nni naan kani ke li yen pa yogunu ba tin fidi ki bangi ti yaba ɣanma. A caga ba fidi ki yaa tie todikamoanba bi niba po ba yaala n ki tie li jaandieli nni, ki bangiba ki pugini li dandanli kilisiti nni; n tie yaala.

Yua guani ke li tiegi ɣama paabu. U Tienu tili maama bangima nni (ki mangi li boeli yaala n tie ibuali ya niinni) ba fidi ki ya tie todicianma. Ya yogunu kuli ke li ba tuo, li jaandieli nikpela n teni ti tuonsoantiadi mi bangima po.

LI BOOLI

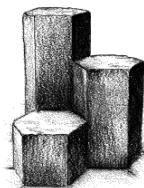
- Ticaga taana nni, ti ba be ke li pia ti po mayuli tin boe ya ti cogikaali yeni ya niinni ? Ti bangi ti yaba kani lede ?
- Ti ba tieni lede laa suagi ki pugida ? Nitoaba bontogidikaala tie be ti jaandiena nni U Tieu tili maama cugu a cagibila po ? Ti baa paagida lede ?
- Cogi mani Luka 6:12-16.
  - Jesu den kpaa tieni be jali ki daa gandi o piiga n noadikaliediba ?
  - U la ya yoguni yo o tuonli siiga ke o den gandiba ?
  - Yi mo ya yama po, yogunu ḥa yo ke jesu den tieni leni ba ?
- Li ya tie ke li jaandieli bua tieni a cagibila U Tieu maama bangima po, bi niba n yen ba gandi bi caga banI bi ba bi, bi li jaandieli nikpela n yen ba ta a jaga. Naani li pundi laa bonbuolu nni li jaandieli nikpela n tieni a caga ke laa tie puoba bebe ka, bi jaba, a ma ke likuli kali taani ba yaala n tie leni bi niba ke o ba naa bani o yua laa cagili nni ?
- Bee bangima bi bee todima n tie o bangikoa po tiladi ke wan fidi todi a cobicagibila ? Cagibiga liiga yua ba tieni lede ki fidi ki bangi nitoa wan tua liigi yua ki yaa todi o ?
- Li baa tieni lede ya niba n kubi U Tieu maama cugu n fidi ki teni ke bi niba n sieni bi yantiana laa bangima nni ?
- A cagibila ya niinni, ya niba ya pala n ki mani, ti ba tieni lede ki todiba ya yogunu ke ti bua ki jaandi bi mo ki kpiagi U Tieu ?

KI BANDI KI YA CENGI TI LIEBA

Ti baa pagi biniba ki go bua ba, ki yaa nua U Tieu nananli bi niinni ba leni ban ye yaa yienu kuli nni. Ti baa pagi ban pia yaala ki baa pa, leni bi gbamanu bianu, leni bi yema sienu. Ti ba pa bi niba ti dugidi, ban diidi ki go cogi bi sienu, ki bandi ki cengi ban bua ki yedi yaala, tin da jia o baa kuli buudi bi ki ta bi po yanjaga. Lani ya po ti ba pagi ban pia yaa banma ki nango todi ba ban taa bi ba yanjaga. Li jaandieli yabi kan guudi ke a tadima n cua bi kani. Nani Jesu n den tieni maama, ti moko baa gedi ki ba mi tugimma leni ti niligu. Ki yaa ñii mi gbadima leni ti dugidi yaaba n ye fala nni. Ti moandi ki bandi bi niba nye yaa paki moana nni bi yema nni. Liñani tin bandi ki yaa cengi ki go yaa tuuni leni tin pia yaa banma li jaandieli po leni ku niligu po.

Li tie tiladi i pabuoli n yaa yaba bi niba n fidi ki yaa pia mi yanduama, ki yaa paagidi bi pala ban fidi ki yaa wangti ban nua maama, ki go yaa boe bi paka ki bangi ki cengi ban fidi ki todi bi niba ban doagidi bani bi ba n bua yaala ke li tugi bi po mayuli. Ti baa ñaa ti ba yanjagiceli leni tin bua yaala li ya tie ke ti bua ki cengi ñanma bi ki go bandi bi yema sienu. Laa sanbila bua u yogunu boncianla, juunli; yumiinli leni jaandi.

Li ya tie ke ti lebidi ti tagu leni ti noanlima bi niba po li baa todi tin fidi ki tindi leni i paabuoli. Li ba fidi tin pugini mi cengima paadi, ti nunlema leni ti tagi ya lebidi ti lieba po.

LI BOOLI

- Yaa yogunu ke ti boe leni bi niba, naani ti cengi ban yieni yaala, bi ti yen bogini yaa yogunu ke bi boe; tin ba yedi yaala ?
- Cogi mani Filipa 2:1-11
  - Naani ti jaandieli yaaba kuli tuo cain yaala n tie ti pakimoana ti jaandieli po ?
  - Ti baa fidi ki cogi Filipa 2:3-4, ti baa fidi ki biigi tinba ti ba leni yaaba n tie ti liigi yaaba lede ? Nani tin tie nisaaliba yeni yi tiendi lede ? Nani tin tie li jaandieli yeni, ti tiendi lede ?
- Tin kpaagi mani Jesu n daa ki faabi ti ki puni o miali ti po. Be n den tua o panpaani ciами ?
- Nani ti ñii ke ti banma cie ti lieba. Yaaba n tadi leni yaaba n kaa pia kpiagidi mi ijandunyema nni ?
- Li ya tie ke bi niba cua ki mia ti I tundi, ti baa fidi ki pa ba itundi moani bi ? Nani ti kpa biigi ki baa pa ba li papaali ke ban ta bi yanjagiceli ban bua ki tieni yaaba yaa po ?
- Ti baa fidi ki todi ti lieba lede ke ban fidi ki bandi mi cengima maama ?

B13

KI FINDI O TODIKA BANMA

Yaa niba n bani ki cengi tie todikamoanba, ki ba fidi ki gobidi bi lieba obanma nni bi o cagibila nni. Ki bandi ki gobidi naa tie yaa bonla n faali ka. O todikoa tuonli tie wan todi yua kuli n kuani oyama ki nan go yaa tuuni leni o lieba.

O todika ɻamotie ki cengi ban boe yaala ki cie wan baa boe yaala, ki yaa tie todika ɻamamo li tie ti ladi wan yaa pia mi boamoama. Libaa tie o po ti ladi wan yaa bani ki tugini bi niba leni bi lieba faajin pia ya mayuli ki baa fidi ki todi bi niba ban suo (ki la) ki go todi bi niba ban fidi ki doagidi ban tia yaala leni ban nua yaala. Li pia mayuli boncianla ke o todika n ta bi niba yantiana leni bi paka li cagili nni ki go yaa paagidi bi pala ban da luo bani bi ba po ti dugidi bi maama nni. Li tie o po ti ladi wan yaa bani wan baa maadi maama. Ki yaa faami yaa niba n maadi boncianla bi yaaba n nua yaala n ki pia todima (fuoma). O todika ɻamama tie yua n nua bi niba kuli yenma ki go pia bi kuli po li fangili.

O todika baa fidi ki todi libooli ki nan yaa bani moko ke bi niba kuli fidi ki gbadi a maatugi caana yeni. Laa tie tiladi wan bandi ibuali kuli maaguankaama. Laa yogunu li baa yaa ɻani wan yaa bani wan baa tieni maama ki todi yaaba n sieni ban baa ya maaguankaama n dagidi. Li baa ya ɻani ki guadi ki tiadi li cagili n ta yaa jaga li booli yogunu, ki nan yuandi ki suagi bi ki luoni li booli.

LI BOOLI

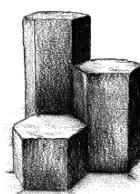
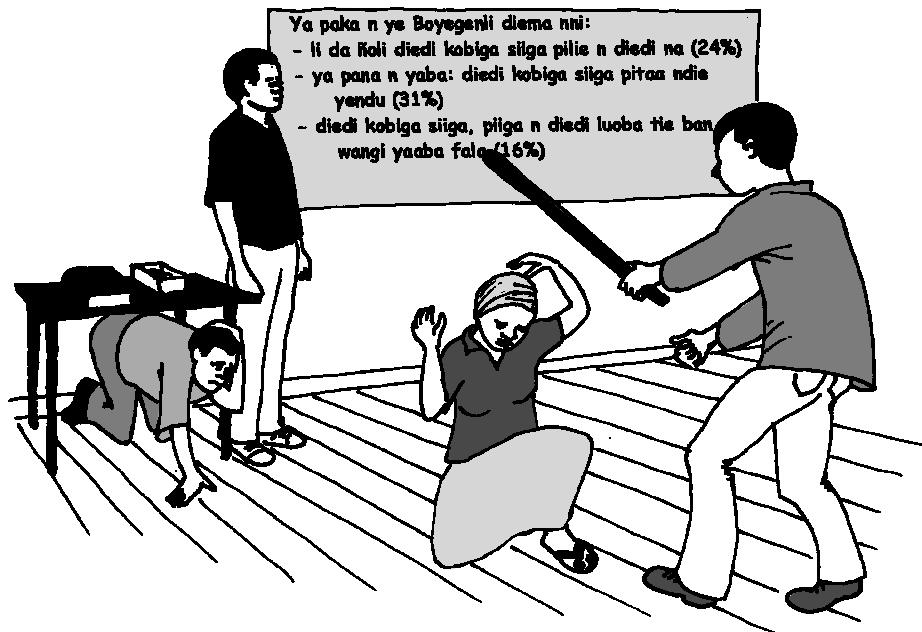
- Ti baa fidi ki yaa puuni li papaali lede yo yaa niba n luo ti dugidi bi yucela po ki pia mi ninñima boncianla bi ki kaa go baa fidi ki waani ban nua yaala ? Be n baa fidi ki tua pakili ni yendo bi nibilie ya boe ki cie bi yaba li cagili nni ?
- Li baa pia be yaa paadime li yaa tie ke li cagili nni ni tianba naa wangí ban nua maama ? Ti baa tieni lede laa bonla n daa cua ?
- Li yaa tie ke o todika naa bani mabualu bi mi maguankaama, o baa tieni lede ?
- Cogi mani Jan 4:1-26. Ti ya cogi laa tidaano kani ti baa le Jesu leni sanmali pua maama. Yaa sanu n kuu ki baa ña Jude ki gedi galite tie yuu n ba tagini sanmali dogu nni. Laa yogunu mi tuginma naa den ye jufinba leni sanmali yaaba siiga baa waamu. Li naa den pia sanu jufi n maadi leni sanmali yua bi mo ja n maadi leni pua, yaala n go pugidi laa den pia sanu pua n gedi li caali po ki ban ñani mi nima o yen siinu. Lani bua ki yedi ke laa pua den pia o yema nni yaali n tie poadi bi niba po.
  - Be n den baa fidi ki teni ke Jesu kan den fidi ki cengi laa pua ñama ?
  - Be n baa fidi ki sedi ti liiga ki pigini ti li yaa tie yaa yogunu ke tibaa cengi ti lieba bi ki paagidi ban nua yaala ?
  - Ti baa tieni lede ki fidi ki paadi laa bonla ?
  - Jesu den pia be yaa paadime ke laa pua den baa lipapaali ki baa maadi leni o ?
  - Bi booli mali bi po be yo ?
- Tinba bi todikaaba ti baa tieni lede ki fidi ki pugini tin pia yaa paabuoli leni tin pia yaabanma ?

KI BANDI BI NIBA BONBUAKAALA MOAMOANI

Ya jaandienan bua ki todibidi nitaana moamoani ba ta laa ke li tie nani tugili li jaandieli kuli po laa tie niyendo ya tugili bebe ka bi baa taani ban pia ya banma ki go ya tiadi yaabi n laadi fala ki cie po ti jaandienan nitaana nni. Lan bua ki yedi yogununba ti baa togidi ya paka n tie tilaadi ki cie ke bi niba maadi yogunu kuli. Li jaandieli yaaba, bi bi liiga yaaba yen tama yogununba ke bi bani li jaandieli yaaba paka. Ki nan sua tama ki tie bandima. Lanwani li tie ti po tiladi tin yen cengi yaaba n laadi fala ki fidi bandi ban ye ya yema nni.

Yaala n ba fidi cedi tin bandi ti fidi ti jaandieli mitaana paka nni, se tin dagidi leni ti yaba leni ya paka ke ti diani ku tigbangu po. Todi mani li jaandieli yaaba, ban bandi ban baa gaani mi bangima maama faala. Paagi mani bi pala ban ya maadi leni a nitaana kuli, yaala n qani ki cie tie ki da sundi bi puoba, a nikpela leni a biwaala. Buali li mani yaali nba fidi todiba ban qanbi bi yema. Baalo n tieni ya coala leni a cogidiena a logitoli diena tie maalimoanma ilaabaali kuli po.

Bogini mani li taanli leni li jaandieli yaaba ki boe leni ba tin kpaagi la yaala pa mani ba u yogunu ban kpaagi leni ya guani ke li jaandieli ba fidi tieni. U Tieu maama gbadima, U Tieu tila cogima leni ti jeliti ba fidi todibidi niba ban kpaagi leni ban ba guani yaala.

LI BOOLI

- Li jaandieli yaaba,kuani bi yama li nitaanli cenli ɳamu po lede ? Be pakanne ke li jaandieli yaaba nua ke li tie bi po faala ban fidi cuani bi todima ?
- Ti dogunnu niba nua ke be paka n tie bi po tiladi ki cie ?
- Li nitaanli nni bitoaba maguankaama tie mi le ? Lentie poadi ?
- Jaandietoana nni bi mo proseba (bi tuonjatoana nni) ti ba fidi ki ba bi kani be bontogidikaala ke li ba fidi ki todi ti laa sanbili nni ?
- Cogi mani Nahumi 1:1-11. Nahumi den tie jufi ki ye dotogu nni. Jufi n ba tianba den guani jude; Asili yaaba den paadi babilona yaaba, yaaba n den wangti ba fala ya yogunu. Ama jufinba boncianla den ɳanbi kikali ban ye naani.
  - Nehemi n den ga o dogu laabaali li den tua o po lede ?
  - Laa bonla bangiti ke o tagu tie lede ?
  - Laa bonla bangi ti be, ti yema leni U Tieni bi mo tin nua ti lieba bonbuakaala maama ?
- Bee bonluonkaala n pia mayuli ki cie ti dogu paka nni; ki paagi bi mo ki biidi li jaandieli yaaba pala ? Li jaandieli ba fidi todi lede laa paka ya niinni ?
- Boe mani ki waani maama ke ti ba fidi togidi li bonluonkaala maama li jaandieli taanlinni li jaandieli baa fidi ki todi laa paka nni lede ? Bi niba n nua maama ba fidi ka tie:
  - Ki tieni ti bonjuonkaadi bi ti waalicianti.
  - Ki tieni ku jeligu.
  - Ki bogini ku jeligu kuu pia yi buali guanma ke yaala ke ti ba buali « naani ti bani ti nitaana moamoani ? » Lan sua ke yuan ba je ko fidi guani yi buali cianjami ke li tiegi leni ti nitaanli.
  - Ki mia cagili li jaandieli nni lin fii sede ki, tua li nitaanli nni yaaba n kaa pia tuonli, kaa pia duankaanu bi mo ban faligidi yaaba denpo lebidu.
- Li jaandieli ba tua nananli leni U Tieni diema ki fidi kaa faami line po gi go todiba. Laa jagili baa tie siedi yua n pia ufidu li nitaanli po. Bi niba ye ki bua ti todima bii ?

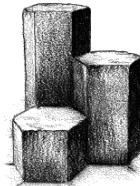
KI BOGINI DAGINI TI MA GUANKAAMA

Ki fidi ki dagini leni yi yaba ki ba u dogu paka maguankaama, li pundi li jaandieli yaaba leni u dogu liiga yaaba kuli n taani. Li pundi li jaandieli leni u dogu nitaanli n le ke ajaga tie bi yaya ke bi niba n fidi ki ɿoadi ban ta ya niana ki baa cuani bi todima. Boagidi bi niba cagi bila bila ki teni cagili kuli paki yenli banboe li po.

Mia cagili n boe biba biba ki ɿ oadi maama ke li jaandieli baa fidi ke yua kuli oba oba nani wan bua yaala. Ti ya taa tuuni ti baa fidi ki tieni be ki cuani bonmoanla ke laa ta ? Ki paagi bi niba pala ban tieni (ban suani) ban maliti yaala. Li boali ya pundi kuyengu yogunu, ban taani ki tuo maguankaamilie bi mita yaama n hani. Go teni Cagili kuli pagi yenli go ban go boe lipo. Liban gbenma, cedi cagili kuli yanjagili n suani leni li jaandieli yaaba kuli.

Ta u yogunu waamu ki jaandi ki mia U Tieu n gobidi yi. Yaali n pugidi yi kuli n taani ki tuo yi jaandi maguankaama. Li pundi li baa ɿani lan ba yuli, yaala n pia papaali mi maguankaama nni yaala n da tie bonyenla bi bonlilie ya niinni yaala n da bua bebe. Yi baa fidi ki yuandi ki kuki sanbitoana.

Tuni cagibibiga yaaga n pia nani niba luoba bi niba piiga li yuli yaala n tie mi gobidima po, ban taani ki bogini maama ke li baa suagi liiga. Laa cagili pundi ki ya pia bijaba leni bi puoba ke bi tie nikpebuolu kuli. Ki paagi yuakuli pali wan ya jaandi laa cagili ki waani yua kuli laa cagili yanjaga, bi kpaaga leni ban tugi ya tuga.

LI BOOLI

- Cogi mani Luka 7:11-23.

Laa maama nni, ti baa le Jesu n den tieni y a bancianma ke li tie moamoani. Ti baa fidi moko ki cogi wan den teni Jan Batisi y a ma guankaama ya yogunu ke o den buali o won ya tie Mesi moamoani. Kpaagi mani ya bon pankaala n den ye ya niba ke Jesu de faami bipo daali kuli bi miali yema po. Kpaagi ya paka nden ye leni bi niba daali kuli bi miana po Jesu ya den pundi ba.

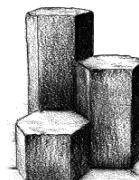
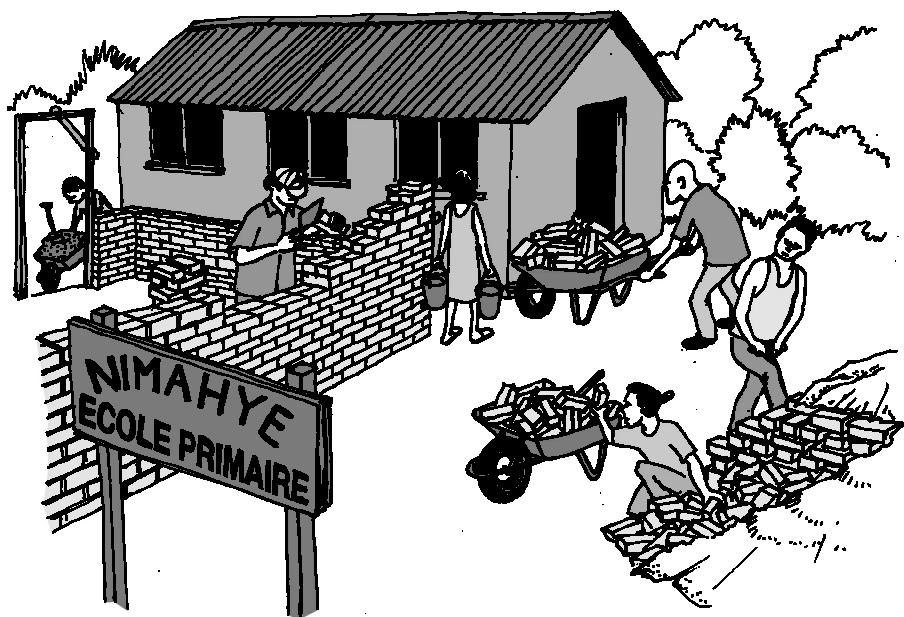
- Jesus jama yogunu, li den pia be ya baale, ti ya ta uyoga maama kubili po. O juamo bi o wabo, ya gua ba inuni, bi ya gua ba a taana ki, ba cuoni ?
- A gbaada den ye kunkune li nitaanli nni. Be den tie pakili bi miana po, ban fidi ki ba mi paagima cain cain ?
- Bee ñuaciandi n baa ye a woma po li ya tie ke bi ba fidi ki gbadji ?
- Be yaapo ke Jesu den gbadji li kpepuoli leni o bijua po mi ninñima ?
- Jesu den cuani mi tindima laabaalijamo. A luoda po maama ki lebidi bi miana yema kuli cain. Tin tie o ñoadikaaba maana yaapo, ti baa fidi ki tieni yeni o yeli nni ?
- Ti ba tieni lede ki ta laa sambi buolu nni, bi y a tuona n naani leni a nni ? Ti baa fidi ki tieni laa tuona ki cie bi ?
- U Tienu tuodi ki waani ti be li ya tie ke, tii faami ya niba n bindi ti n bua yaala ?
- Ti ya ma guankaama tie be mi naa maama nni ?
- Li pundi yin gandi ñmenba ban tua yaaba n ta mi gobidima cagili ni ? Laa niba gandi lede ?
Moandi ki loagidi ki da gandi ya niba n bi mali ki tugi tugitoana kaa pia yogunu bi ke bi bani li jaandieli gobidima, bi mi mawangi ma bi yaaba n tugi yuli ?
- Li jaandieli peli ki tieni be ke ti baa fidi ki paagi o pali, ki todi o ki pugini ?
- Kpaagi mani laa sanbila ya nii nni yaala yaa po ke li jaandieli gandi ki baa suani li tuonli. Li jaandieli yaala baa fidi ki tieni be bani bani biba ki naa ba todima niinpo po ?
- U laa sanu po yo, ke niinpo todima baa fidi ki ya pia fuoma ? Niinpo todima buolu yeni baa tieni lede bi tundikaaba n fidi ki ga, li ya tie ligi, bi li ya tie tuonli leni cagitoali ?
- Li jaandieli kani, li baa tieni lede ki fidi ki kuli laa nunle panma ?

KI YA SUAGI LIIGA LENI U DOGU YAABA

Ya jandiela ya niba n wangy jesu kilisiti buama leni o ninñingbadima o kuantalieba po baa ya pia o siedi ñamo u dogu yaaba po. U Tienu mia ti tin ya tie mi yaama; leni mi yenma u dogu yaaba po. Ti yema baa doagidi ti dandanli. Ti yema baa waani ti dandanli. Ti tuona baa tigini bi niba n tieni tin tiendi maama.

Boagidi mani a tuona tugili leni ya niba n kaa ye li jandieli nni. Mi todima banma baa fidi ki todi yi yin tigini bi niba kuli n ba li yankuamoanli. Li tie tiladi ke tin boe ki go ta a jaga tin baa soani yaala leni u dogu liiga yaaba. Pa mani u dogu yaaba ti dugidi bi yula po, yaali n tie tiladi ki baa ya lebidima n baa ti ñambi bi miali yema. Laa tuginma baa fidi ki ta u yogunu. Ama li baa fidi ki cuani ya lebidima n baa waagi ki go todi tin da tieni tudibiadima kelima kaa fidi gbadima po.

Li cagigobidikaali baa gandi ya niba n baa fidi ki ya tendi pakitiama maguankaama. Bi nitianba kan ya pia ya yogunu n baa fidi ki todi. Bi nitianba kan ya bua ki todi kelima bi nua ke bi kan fidi, bi ki jie lan baa cuani yaala, ama libi pundi li jandieli yaaba kuli n ya nua ke li tie bi kuli ya tuona, ki ya jaandi lipo. Ki boagidi a tuona, li jandieli leni u dogu yaaba siiga baa cuani ke ban go boagidi ya ye dagidi kaama n tuo ki tuugi leni bi niba miali yema n lebidi maama.

LI BOOLI

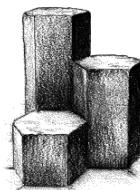
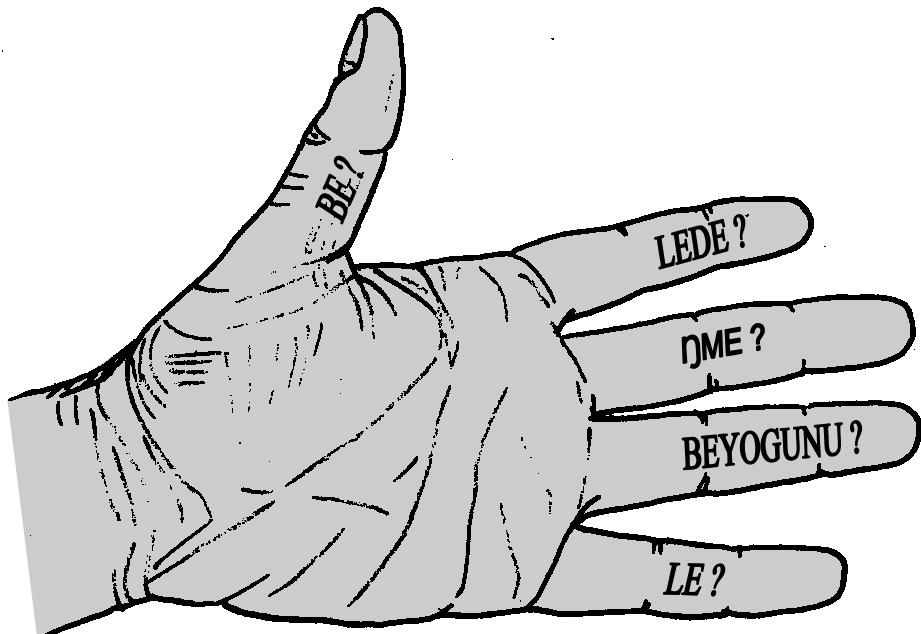
- Naani li jandieli baa guudi o niba kuli n tuo ki fi yo, wan nan cili ya tuona n baa todi li nitaanli bi ?
- Yogunu ba ti ye yaaba ya siiga ye kua pa ki ciama ba nni, ne yen naani ke li naani ke li jandieli kan fidi ki tieni liba yaali n baa todi. Ya niba n cuoni li dandanli nni U Tieu ntili nni paagi ti pala lede ?
- Cogi mani Jesu Tondiba Tuona 2:42-47. Li jandiekpiali den pia be ya yantiali, leni be ya tuonli buolu yo o yema nni ? Li den tie be ya nitaanli buoli ? Ti baa biigi li lede leni ti ya nitaanli ? Laa nitaanli buolu pia tipo be ya banginma ?
- Li jaandieli yaaba baa doagidi bi dandanli lede bi ya taagi ki tuuni leni u dogu yaaba ?
- Cogi mani Nehemi diani 2. Nehemi bi pia tuonmoanli; o baro artasese kani. O tuonli den tie ki kpa leni o baro jiema leni o duven ki le bi yaa tieni u nôagu biadu lienni. O bado den pia opo ti dugidi. Ke Nehemi go den tie opo tundika celi.
  - Be yaapo ke Nehemi den jie (diani 2:2) O den tieni be, ki nan yuandi ki guani ? O bado po o buali ?
  - Nehemi den tuodi ki bogini be yaa yantiakpaagili ? Laa tuonli boginli buoli puni ti be ya tundi ?
  - Boe mani ki le Nehemi n den tuuni maama wan den ye Jelusalema ? O den bogini o yogunu lede ? Laa boginli buolu baa fidi ki pa ti be ya tundi ?
- Cogi mani Nehemi diani 3. Ti cogi ki la be laa dianu nni, yaala n tie wan boagidi a tuona maama ?
  - Nehemi tieni lede ki paagi bi niba pala yaali n tie li tuonli po (diani 2:17) ?
  - U Tieu n puni Nehemi ya paabu todi ti lede ?
  - Bi nitianba den ma u bilunu ki pundi hali boagidima; yi yaa po be n teni ke bi soani ?
  - Ti baa fidi ki cogi Nehemi tili nni diani 3:5 ke bi nitianba den yie ki kan taani li tuonli nni. Ti baa tieni lede li jandieli niba ya yie ke bi kan taani ki soani ?

LI CAGIGOBIDIKAALI TUONA

Ki fidi ki ya pia mituoma yantiali li bonjanlin ni se ki pugini li yankuali. Li dingi tin tieni belibeli ki soani a tuon paana. Li pundi li cagili gobidikaali n kpaagi ɣama, lin baa tie li tuona maama. Bi baa bua ɣme yo li tuonli gbamanu po, bi baa le mi bangima leni yaala n tie tiladi len ban ba cili li tuonli ya yogunu, leni ban baa ya tiendi a tuona togida maama li jaandieli po.

Li jaandieli yaa pia i ligi ke li dagidi ki baa da ti tuonsoantiadi bi ki pa mi bangima po, kpaagi mani ki le yin baa tieni maama ki ba, ku danligu leni jaandietoali, yaali n pia u gbamanu ki cie yi. Laa jaandieli baa fidi ki ya ye u dociamu nni, bi dietoama. A jaandielieda n pia ya tuginmoama baa fidi ki todi tin moa ki paadi.

Li boginli ya niini yin moandi u dogu yaaba n kuani bi nii lienni. Li boginli ya ɣani li baa ma ti dugidi. Ya tuona n tuo bonjanla yaba ki ya pia mi tuginmoama ke mi tie li tanpuuli. A cagitama todima baa ya tie muacianli. Ti ya ta li nannanli, bu toabu n li yaba, baa ya maadi mabuolito, ya bila n kaa pia danba baa fidi ki kan ya pia tidugidi a nikpela po, moko bi niba baa fidi ki kan ya bua ki doagidi bi paka bi lieba po. Ki ba bi niba n dugi a po li tie ya bonla n pa ki cie, moko li b a fidi ki ta u yogunu boncianla. Yi jigi n daa cie.

LI BOOLI

- Li cagigobidikaali tiendi lede ki ba ba mi tuginma leni cagitoana ?
- Li jaandieli baa tieni lede ki tiebi li cagigobidikaali niba ?
- Li jaandielin ni cagigobidikaali baa fidi ki gandi lede ya niba n dagidi ki soani tuona ba ? Bi baa tieni be bi niba n yaa bua ki todii ?
- Nani yi bani ya niba n kpa biigi ki taani ki soani leni jaandietoali ? Boe mani ki le laa biigima n cuani yaala. Laa danligu buolu baa fidi ki cuani lede ki tua ñuadi jaandiena lie po ?
- Be ya tuginma n peli ki ye u dogu yaaba siiga ki baa fidi ki todii ya tuona n bogini ? Ti baa pugini mi tuginma yeni paalu lede ?
- Cogi mani Luka 14:28-30. Ti baa tieni lede ki bandi ki dunga hali ke ti daa cili tuonli ba, ke bi niba n da ti ñuaditi, kelima ti cili li bonla ki kaa fidi ki juodi la ?
- Cogi mani Bi Badiba Jama Tikpiali 22:1-9. Dafidi waani ti lan pia yamayuli ki boginnjanma hali ki daa cili a tuona. Ti baa fidi ki le a nibi muuda sanbila n tuugi maama leni tin cogi naani.
  - Be tuonle ke ti bogini ? (be) Dafidi pali tugu nni o den sugini ki soani be (verse 7) ?
  - O tuona baa soani lede ? Mi lee piama n baa tie tiladi (verse 2-4; 14) ?
  - Ðme baa soani a tuona ? Dafidi puogili tie be apo (verse 5) ? Ðme n den tugi li diemaali tuonli yuli (verse 6) ? Bi lee tuonsoanba buoli n den ye lieni (verse 15-16) ? Dafidi go den paagi ïmenba ya pala ke ban todii li tuonli (verse 17) ?
  - Li tuonli yeni ba soani le ? Ti baa fidi ki cogi Bi Badiba Jama Tikpiali 21:18 ke U Tieu n den gobidi Dafidi ke o lingi li jaandieli kaanu.
  - Be yogunu ke li tuonli baa cili (21:7-10) ?
- Li yanjagituonli n baa bua yaala den baa li boginmoanli: Tin bua ki pumdi naani, u kaanu, ti tuonsoantiadi, bi tuonsoamba, bi goandikaaba; bi todikaaba, leni ya yogunu n bili a tuona po. Naani ti bogini ti yanjagituona n baa bua yaala kuli ?
- Ti ba fidi ki cogi Mi Kpanjama tili 16:3 « pianli miali Diedo a bontienikaali kuli lani n tie a yanjaga n cuoni apo » Naani ti ñoadi laa tundi bonjanla ?

KI JOADI MI BANDANMA

Li jaandieli baa fidi ki pugini ki bangi nitianba ban mo fidi ki gobidi, ki go bangi li jaandieli niba.

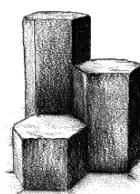
Ti baa fidi ki bangi yeni moko li jaandieli niba, li laafiali sanbila nni, mi ñima leni mi ñanbima, u cogu, bu kpaabu bi mi banma.

Ya yogunu ke li jaandieli bua ki todi a tadima, li fidi lin luo ya banma n baa tuugi leni laa tadima.

Ya sanbila n ye fidi ki ti lebidi ki joadi leni u yogunu n tie maama, ki tuugi leni bangi panma leni yantiapanli. Li fidi ki cuani tudima. Li tie lani yaapo yo ke a jaandieno boncianla ye ja mi findima tuona a bandiciama yaaba n ye a caga nni li jaandieli findina tuonjaana nni. Lani n teni ke a jaandieno naa fidi ki doagidi ke a baa fidi tieni ki cie yeni. Li bi pundi a jaandieno n taani leni aya ki suani ke bi niba boncianla n fidi ki ba li ñuadi.

Ya yogunu ke yi kpaagi tuonli ba po ke li tuugi leni mi findima, yin da kpa mia mani i tundi ya niba n pia li banma ke li dagidi. Ga mani saliwidi tieba kani mi findima tuonjaana tuonsuanba (ONG) ya banma leni Jesu yaaba ya tuonsuanba banma moko yin bandi ban tiendi yaala leni ban kan fidi ki tieni yaala. Tiadi tiadi mani ke li jaandieli pia nicaga caga boncianla, bi baa fidi ki si u dogu niba kuli yenma. Li jaandieli nitaanli baa fidi ki doagidi bi dandanli u dogu payianu po, ki todi ba bi yema n lebidi. Yogenunba li

baa fidi ki luodi u sanu ya
tuonjaabila bila n pugidi baa
fidi ki cuani tuontoana ke a pia
mayuli.

LI BOOLI

- Li jaandieli niba baa fidi ki tieni be ke mi findima tuonsuanjaana kan fidi ki tieni ?
- Ti jaandieli niba baa tieni lede ki suani ya tuonli n pia mayuli, ki taani leni (gufineeli) n nâni ya bangima nani: SIDA maama, bi ti diedi nni mabinga. Li jaandieli baa fidi ki tieni bee ke baalo tuonsoanba kan fidi ki tieni ?
- Ti jaandieli baa fidi ki suani bee tuonle ke li pia mayuli ki tuugi leni ti gaanilindima caga leni mi diema tuonjaana ?
- Li jaandieli baa bandi lede ke lin tiendi ya nannana baa fidi ki todi toaba bi mo n tieni yeni ? Li jaandieli baa fidi ki tieni lede ki paagi nitoaba pala ban fidi ki tieni laa tuonbuoli ?
- Cogi nani Samali niñamo togida Luka 10:25-37. Jesu puogi ti ti mon tua ninñingbadiba ya niba n gaani ki lindi ti po, ki jia ti buudi ki ya nua ti kuantalieba ke bi tie nani niba kuli n tie maama, ke bi mo pia ban bua yaala ke laa tie li dandanli bebe ka, ama ti gbannandi po moko.
- Jesu den yedi, tin bua ti lieba lede ? Laa buama buolu pia bee dunga ?
- Samali juu den mia ku candieu daano n kubi yua poagili yeni bonjanla hali wan baa gedi ki guani. Ti baa tieni lede ki todi ti yaba, ti kuantalieba bonbuakaala po ?
- Bee buama buolu n baa fidi ki tieni ki sii tinba leni ti kuantalieba ?
- Nani ti baa fidi ki bua U Tienu ñanma ki naa bua ti lieba yeni ?

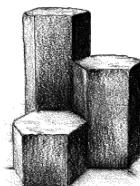
KI BANGI KI YAA KPEDA

Li pia mayuli mi taanyenma bangima nni. Ti kani yogunuba ti yen pia mi bangima niin po. A jaandienba fidi taani todi bi yaba. A jaandienba fidi ki tugini leni ya tuonsuantiadi nani ya ticogikaali n tie na. U Tieu maama cogu bangima caga tie ya bonli n pia mayuli yaalin ba fidi todi a yantiacaana boagidima leni ti lieba. Ki bangi liigi yaaba pia ti nuadi. Laa go pia tama, yaabin sieni baa gaama ke li kan waagi.

Li baa pia ti ñuadi li yaa tie ke liigi yaaba ke tianba ba mi bangima. Ama seyin tuodi hali tie ke bi tianba daa bandi. Li baa pia liyankuali yin ba bogini ki boagidi mi bangima sambila n ba ñoadi maama. Sanbila lie n ye ket i ba fidi boagidi mi bangima :

- Liiga yaaba moamoani baadi mi bangima ki go cogindi liigi yaaba toaba, ke laa niba mo go bangidi a cagibila liigi yaaba. Laa bon buolu ba fidi todi li jaandieli yaaba kuli.
- Li jaandieli yaaba boncianla baadi mi bangima ke li teni ke cagiciantoana baadi laa bangima. Lanwani li jaandieli yaaba kuli yen taandi cagi bila, bila, ki ba mi bangima (ban peli pia ya cagibila U Tieu maama cogu po tie nananli).

Laa bangima yaami n tie « bi bangikaaba
ya bangima » ba fidi cedi tin bandi ke a
yanjagi paana leni mi bangicanma siiga li
jaandieli kuli, ke li naa tie niba waamu bebe
ka. Jesu de soani o ñoadikaaba hali foagima
bonbilielie ban tieni wan den bangiba yaala.
Bi den yuandi ki guani. Ki ba mi bangima ki
pugini, ki nan go gua gedi. Laa bangima
buolu, ki biigi ki yuandi ki tiadi tin taani bangi
yaala pia li mayuli boncianla yaala n tie ki fidi
boagidi bi mo ki pugini o fidu tin ba ya
bangicianma ya niinni.

LI BOOLI

- Cogi mani Kolosa 1:3-12. Polo n soani ya tili Kolosa jaandieli po.
  - Tieni mani ya sanbila n pia li pa paa cianli. Ke o gbadima li jaandieli mafuuna nni yaali n tie verse 3 hali verse 8.
  - Naani nitoaba ba fidi maadi laa maama buolu ti jaandieli yema po bii ?
  - Polo den jaandi lede kolosa jaandieli po ?
  - O den jaandi be ya po ?
- Ti nua be « bonluonkaala » ti jaandieli nni ? Ta mani u yogunu ki jaandi laa jaandi buolu ti jaandieli po.
- Ti jaandieli den pia be ya bangima leni be ya cogu buolu yo ?
- Ti jaandieli nni bi ti nitaana siiga njme pia mi bangi moanma ke ti ba fidi gi mia o wan bangi ti moko ?
- Yaala n tie a tuonsoancaga leni li cagi yenli yenli, be cogu buolu bi be bangi buolu n ye ti dogu nni bi ti diema nni ?
- Bi niba yankuana taa ban dagini le yo yaala n tie mi bangi canma ya niinni ? Naani bi baa tuo ki todi ya niba n baa ñia po to. Ki cua mi bangima po, biagu kuani ?
- Ti baa fidi ba i laabaali le yo ki ba ya piami n dagidi tin fidi ba mi bangi moanma ?
- Ti ba tieni lede ki paagi ti lieba pala ban waani ban ba ya bangima ?

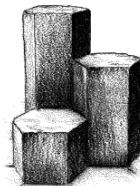
TIN BAA BILI YAA SANBILA LI TUONLI N FIDI KI KPEDI

Li ya tie ke ti jaandieli bua ki tieni paadimoanma leni ku niligu yema. Bi niba ba buali bi yula be ya po ke li naa jaandieli pia bi po ya fangili n tie na. Li mayucianli tie ki baa sii ya niba n siena leni mi buama, ki go todi ba leni ti mo bonpiakaala. Tama ki ye li bonluonkakpiala baa tie ke bi niba baa cili ki yaa buali mi dandanyema n tie yaala.

Lani n baa fidji ki todi jaandieli n kpeli ki suagi yaa yogunu ke li jaandieli puuni bi niba li pa paali ke ban tieni siedi Jesu buama po, lan daa tua ti po ludima bi niba boncianla yaa lingi mi tuginma leni U Tieu. Tin bogini ki kpeli ! Bogini mani ki gaa bi nicanba cangu leni bi bonbuakaala. Li fidi ke bi kan kuani bi yamanjama yaala n tie li jaandieli caga nni bi li jaandieli n maani ki tiendi yaala nni. Bogini ki yaa guu mani ki le U Tieu n baa « tieni yaa bonpanla » Laa pia tama a jaandiena baa bua ki lebidi bi caga leni ban maani ki tiendi maama, ki fidi ki guani li bonbuakacanla ki pagi U Tieu, leni i jaandi.

Yaa jaandiena n baa ta u yogunu ki baa bangi yaa ni canba n baa tua liiga yaaba, li baa sua ke bi bogini mi kpedita po. Li jaandieli liiga yaaba ba yaa tie yaaba n pia mi gbadima ki fidi ki lebidi moala ne ban maani ki kpiagidi U Tieu maama ki fidi ki pugini tin maani ki jaandi maama, bi ki

goa cili yaa tuuni atuoncagipaana po. Li jaandieli liiga yaaba findima nni ban yaa faami, ki yaa taani u yogunu boncianla leni U Tieu, ki fidi ki suagi bi jaandi leni U Tieu tili cogu bangima.

LI BOOLI

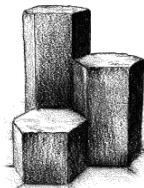
- Kpaagi mani ya binmuuda n pendi puoli. Li jaandieli niba pugini bi,bi baa ki se kaanyendu, bi bi wadi ? Ti baa fidi ki waani yaala ya poo ? Ti bua be n tieni ?
- Ben tie bi dandancanba n bua yaala ki cie ? Ti baa tieni lede yo ki fidi ki guani bi po nani ban bua maama ?
- Cogi mani Jesu Tondiba Tuona 6:1-7. Ti baa le li jaandiekpiali n den tieni maama ki fidi ki todii bi niba bi findima po.
  - Dmenba n kaa den tuo, be yaa po ?
  - Bi tondiba leni liiga yaaba den nua lede yo laa bonla po ?
  - Ban maani ki tiendi maama bi findima paka po li den cuani be ?
- Mi findima baa fidi cuani li pamanli, ama li baa fidi ki cuani a paka. Boe mani ki le tin ba tieni maama ti jaandiena po li yaa tie ke bi niba figa li binli nni. Ti baa bua mi laa lebidima leni mi laa todima ? Ti moacianli baa tie be ?
- Cogi mani Maka 2:21-22. Boe mani yin baa ta ya sanbi moanli ki fidi ḷanbi yin jigini yaa tiakpeligu. Li yaa tie yaa yogunu ke Jesu maadi li cabipanli yaali n ki daa ḷuudi maama (ke li noabu daa tola). Laa pia tama li tie ke o maadi bi dandancanba yaa n kua ti maasuagu jaancaga nni.
  - Bi yen kuodi duven yaa boaga n ḷali leni ti yangbandi. Ben baa fidi ki tieni, ku gbangu yaa kpeligu ?
  - Be n baa cua duven bonpaano kani li yaa tie ke bi tieni onii nni li dabinli ?
  - Nani bi dandancanba tie nani o duven paano yeni bii ? Be n baa fidi ki cua yaa yogunu ke bi cili ki kua li jaandieli nni ?
- Boe mani yimo n nua maama kuli ke li baa tuo yin fidi ki cuani mi lebidima li jaandieli nni n bua ki soani leni ya yanjagipaana nni.

KI FIDI KI TUOGI A PAKA

Yaa jaandieli n kaa fidi ki teni ke bi niba laa baa waamu mi jaanma n pia yaa ñuadi kan fidi ki dadi bi niba yantiana. Li yaa puoli yaa jaandieli n fo ki go ye mi findimoanma nni, ki puuni a tuona o niba leni yaaba n gaani ki lindi o, tie yaa jaandieli n baa fidi ki tuogi i pakibuoli kuli ki paadi bi niyiekaaba.

A paka baa fidi ki naabi patieba kani, nani mi diema nni bi li jaandieli ye mi ye paama nni, bi ki ye leni fala mi dandanyema nni. A paka, mi biadima baa fidi ki ñia yaa niba yaa miali yema n lengidi kelima bi yema tanpuuli tie ki janbi yaa niba n tadi ki naa fidi ki baa ti ñuadi boncianla. Li ne baa fidi ki taani leni yaa niba n pia li nianli, yaaba n kuadi o tabibiado, yaa niba n pia ticangidiedi. Mi paadima ba fidi ki cua li jaandieli niba siiga bi liiga yaaba siiga ke li ñoadi leni li pabienli leni mi niama. Laa niba tie yaaba n baa fidi ki kan juuni mi biigima nni, li baa juodi ke bi baa mi conconma nni bi i ligi galima nni.

Bogin guudi mani yi ba leni bi niyiekaaba, yaa jaandi mani ki guuni yi ba leni mi biigima, leni mi paadima. Yin yaa bangi mani li jaandieli yaaba ban yaa tie yaaba n faami ban baa tieni yaala leni bi niyiekaaba. Yin yaa paagidi bi niba pala ban yaa cogi U Tieu tili yaali n baa todii ba ban ba ti dugidi ki pugini. Yaa bani mani cain ke o ba kuli kan kua bi nibiadiba fala nni ke ti naa baa faami opo. Yin yaa tiadi mani ke yogunu ba bi niyiekaaba baa fidi ki teni li jaandieli n yaa pia taanyenma.

LI BOOLI

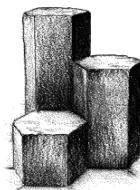
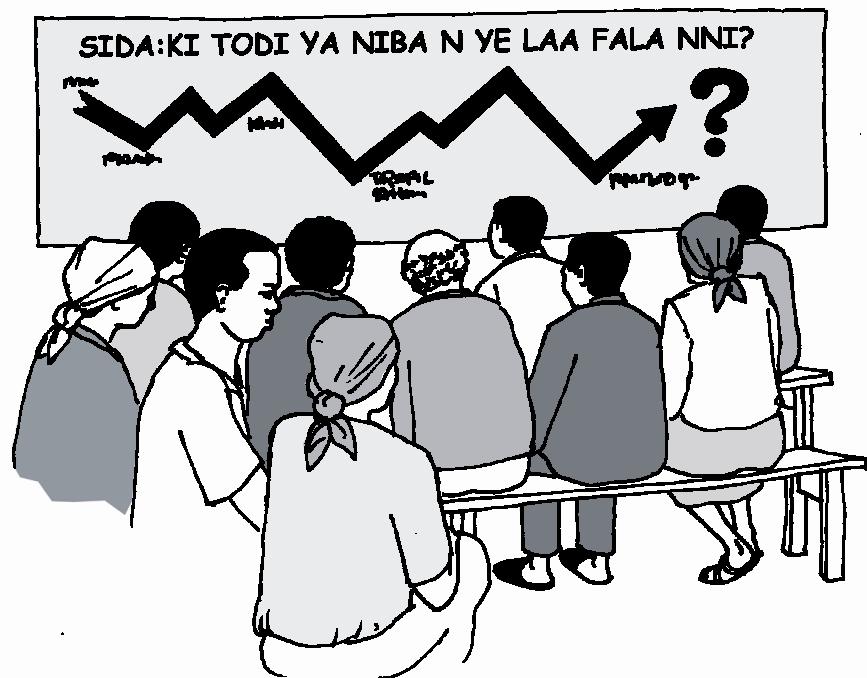
- Cogi mani 1 Pieli 5:8-11. Ti yaa cogi lan kani ti baale ke Pieli tiadi ti ke tin yaa jaandi yogunu kuli ki daa cedi.
  - Ti baa yaa jaandi be yaa po ki daa cedi ?
  - Ti baa tieni lede ki fidi ki paadi o biado ?
  - Pieli yedi ti po be ki paagi ti pala ?
- Dime n baa fala nni leni bi niyiekaaka ke li tua o po bangima ? Yi den tieni lede ?
- Ti baa tieni lede yo ki yaa paagidi ti lieba pala daali kuli i yoginpaali nni ?
- Cogi mani 1 Pieli 3:13-17. Naani ti baa guu a paka kelima ti tiendi mi janma bi ? Ti baa tieni lede yo ?
- Nani ti jaandieli kpa ba bi nibiadiba biigima ? Laa bonla cuani be yo ?
- Cogi mani Maka 14:66-72. Bi kopadicianba leni a minteela n den cuo Jesu Pieli den quadi ki gedi Pilata nintuali. O den pia ti dugidi cain ke o kan nia ki yedi ke waa bani Jesu (Maka 14:31) baa ke o tuodi ki waani o ke o baa niao.
  - Be yaa po ke Pieli den nia ke waa bani Jesu ?
  - Ti moko bi baa tieni yenii bii ?
  - Nani Jesu baa ki bua ki soani leni no ba ke pieli nia ke waa bani o ? Cogi mani Jan 21:15–17, JTT 2:14-21, leni 2:32-41.
  - Tin cogi yaa ti danba ne si ti pala lede yo ?

KI KUBI MI NUNLEMA

Li pundi li jaandieli n cili leni nunle panma ki tuugi leni li nitaanli todima leni bi pamanli. Atuona ya suagi liiga li baa cuani papaali leni ludima, ama mi gbanwudima moko baa ye leni a paka. Bi niba baa fidi ki luo bi pamanli. Bi liiga yaaba baa fidi ki kuni kelima ya lebidima n tindi po li ba cedi bi laafialo po, bi kelima a tuona ñiabima po. U dogu nitaanli yaaba tianba li baa yie bipo, kelima ya lebidima n tindi po li ba cedi ban gedi li bali damba kani ki fu.

Li pundi li jaandieli kuli n go guaa pandi li nunlema. Ta mani u yogunu i jaandi po ki mia U Tieu n gobidi yi. Ti baa fidi ki go gua pandi ti nunlema leni ti pamankpiali. Ki tuugi leni U Tieu tili cogu, a kpaaga leni mi bangima. Ti kuli pia tin bua yaala laa yogunu nni ki kpeli ti dandan yema nni.

Yogunu kuli yin ta u yogunu ki sedi ki kpaagi ki le yin fidi ki tieni yaala. Kpaagi mani yaala n ñani kuli po, yaala n baa fidi ki ñanbi ki pugini, leni yaala n ludi bi niba. Kpaagi mani ki le hali a tuona pia todima yaaba n tadi ki cie po. Tuondi mani U Tieu yin fidi ki tieni yaala ke li ñani ki tiegi ki pundi. Da se mani ki diidi a paka, a baa fidi ki diedi yi faala faala. Laa bonla baa pa bi niba ban doagidi yaala n ye bi pala nni. Laa bonla baa todi ba ke bi payianu kan suagi liiga. Ti baa fidi ki tieni lebidima li ya tie tiladi. Ti baa fidi ki da cedi a tuontiama ki da guani tin ki bi daani yaala yaapo bi ki ta yaala n pia mayuli ki cie. Ti baa fidi ki kuani nitoaba ban boagidi ki suani a tuona.

LI BOOLI

- Ðome la o miali yema nni ke li yankuali gbendi waamu waanu ? Boe mani lipo. Li den juodi lede ? Be den tie a ma guankaama ?
- Bee yaapo ke ti baa ta yogunuba ki kpaagi ki biigi ki le li ya suagi liiga bi li ya goa puoli ? Bee yaapo ke ti nua ke li pa tin ta u yogunu ki tieni laa bonla ?
- Ti baa bogini u yogunu lede ki sedi ki le ti tuona n suagi liiga maama ?
- Cogi mani Lefite tili 11:44-45. U Tieu mia ti tin gagidi ki ñanbi ti yula nani wani n gagidi ki ñani maama. « Gagidi » bua ki yedi « ki bili celi U Tieu po »
  - Ti daali yema nni be bua ki yedi ki bili celi U Tieu po ?
  - Ti baa tieni lede ki fidi nagini U Tieu n bua tin ya tie maama ?
- Cogi mani Mi Doagidima 3:1-6 u dianlielu leni u diantaalu Mi Doagidima tili nni li tie U Tieu maama laa jaandie - leleda po. Laa maama maadi salida jaandieli po ama mi tie tundi tikuli po.
  - U Dogu niba nua laa jaandieli lede ?
  - U Tieu nua li jaandieli lede ? Be biidi o pali ki cie ?
  - U Tieu tundi tie be laa jaandieli po li yaa lebidi ?
  - U Tieu puni bee papaale yaaba n ñoa. O maama po ?
- U Tieu tili nni ti baa fidi ki le bee nannana ya niba ya yankuali n bia bi nunlemaba po ? Be den tie U Tieu ma guankaama ?
- Ti baa fidi ki paagi a caga n tiedi li booli, lede ban todi bi niba ban fidi ki paadi a paka leni mi gbanwudima ?
- Ti baa fidi ki kubi tin gbali yaala lede lan tua ti po bangima ?

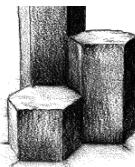
LI JAANDIE TOGIDI KAALI

Naani moamoani li jaandie togidi kaali ye ? Bi niba kuli n taani nani ki kpiagi U Tienu leni li pamancianli, ki baadi yogunu n kuli yaaba n daani, ki cogindi ba ban tua ηoadikaaba, ki baadi U Tienu fuoma yua godima, ki coginda, ki gobida, ki buagidi leni li pamanli, ki tua yen ciama li nitaanli po, leni yaaba n ye leni mi ye paama idogi tiami nni ? Naani laa jaandieli buoli ba fidi ki ya ye kaa pia tagili ba ? Ki sua la bonli mo nan daa ye ki tingin ni ?

Li jaandieli pia ni buoli kuli, bi tianba ba cua leni mitodima, bi ne mo leni a paga. Mi taa yema ki tie yogunu ba faala. Li pia yogunu kuli a papiena, li bon ludi kaala, kaa gba bi lieba maama, mi paadima, bi niba kpedima, bi mo bi tebidima ya niba n pia bu pamoanbu ba fidi gedi, ki yiagi, bi mo ki kpe.

Ni toaba ba ga bi kaanu ama bi tuona kaa taa. A ma ti kuli ba fidi taani soani ki cuani li jaandie togidi kaali, ki taani soani ki nagini ti yula U Tienu diema. Yogunu kuli tin da sundi ke li jaandieli tie U Tienu n tuuni yaali yani nni li ηandun li nni. Li baa tie ti po benjielu tin tiendi yaala kuli ya ni nni.

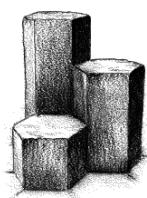
Mi nunlema ba tie ti po nani li ηmabili.
 Li tie bon moanle ama ke ti bani ke ti
 nan kan fidi pundi li kani ama ti ya
 ηua, ti baa kpedi u sanmoanu mu ya ni
 nni.

LI BOOLI

- Li yaa tie ke li jaandiejanli tie bona piigasiiga yendo, ki cili yendo ki yaa ca bona piigi yeni, ke a ninni yendo naa pia siedijamo kaa maadi U Tienu maama nani lan pundi maama, ko niba mo cili ki yaadi, ki pia paki buoli kuli, kaa gba bi lieba maama ki pia a koana laa jaandieli sienun yaa ɣani ?
- Ti jaandiena tiendi be bonjanla ? Be ye ti jaandieli nni ke li pundi tin tuondi UTienu li po ?
- Be ya lebidi moanme ke yi sugini lan cua ti jaandieli nni ?
- Ti jaandieli bani be yo ke li tie o po pakicianli ? Ti ba moa lede ? Ti baa tieni lede ki todi laa paka n gbeni ?
- Cogimani Luka 10:25-27. Lan kani Jesu tiadi ti leni masanbi la lie bebe tin ba moa ya muali kelima ti tie kilisiti yaaba.
- Ti ba bua U Tienu lede ?
- Li tili n bangima ninni, naani li todi ti ke ti bua ti liedti laa ta leni tin den kpa buaba maama ? Nani lede ? Naani ti ba fidi buadi ti lieba ke laa ɣoadi leni bigbanandi bonbuakaala, bi yema, leni bi paka ?
- Ti buama U Tienu po lebidi lede ya tili n tie ne bangima ni ?
- Yi nua ke mi tiadima yogunu kuli yaali n tie li jaandieli n nua yaala tie bonmoanli bii ? Bi ti baa tuo ti jaandieli n yaa tie lin li tie maama ?
- Cogimani Efesa 3:2-12
  - Nani ti ta leni Polo o fala nni o laabaali ɣamo wangima po bii ?
  - Ya maami n ye lien nni pagidi ti pala lede ke tin fidi suagi liiga ?
- Tin tie jaandiena maami ne, ki taani cogi ya tili n tie na, ba fidi ki cuani ti po bi ninlaama ki teni ke tin tua jaandietogidikaali ?

I DIANI

YA LABAALI NPUGIDA

TEARFUND n diani ya tila siiga yenli ya tila keogo diani nti, ne

- Ki pugini a caga u gbamanu
- Ki ƙanbi ti jiema ki pugini
- Bu ledibu a tuonbibila po
- Bu kpaabu len yi tiidi
- Ki bogini li nitaanli
- Mi jienjanma po

Laa tila kuli ye mi na saalima nni yi ba fidi ba i labaali ki pugini leni ba tieni maama ki ba laa tila.

